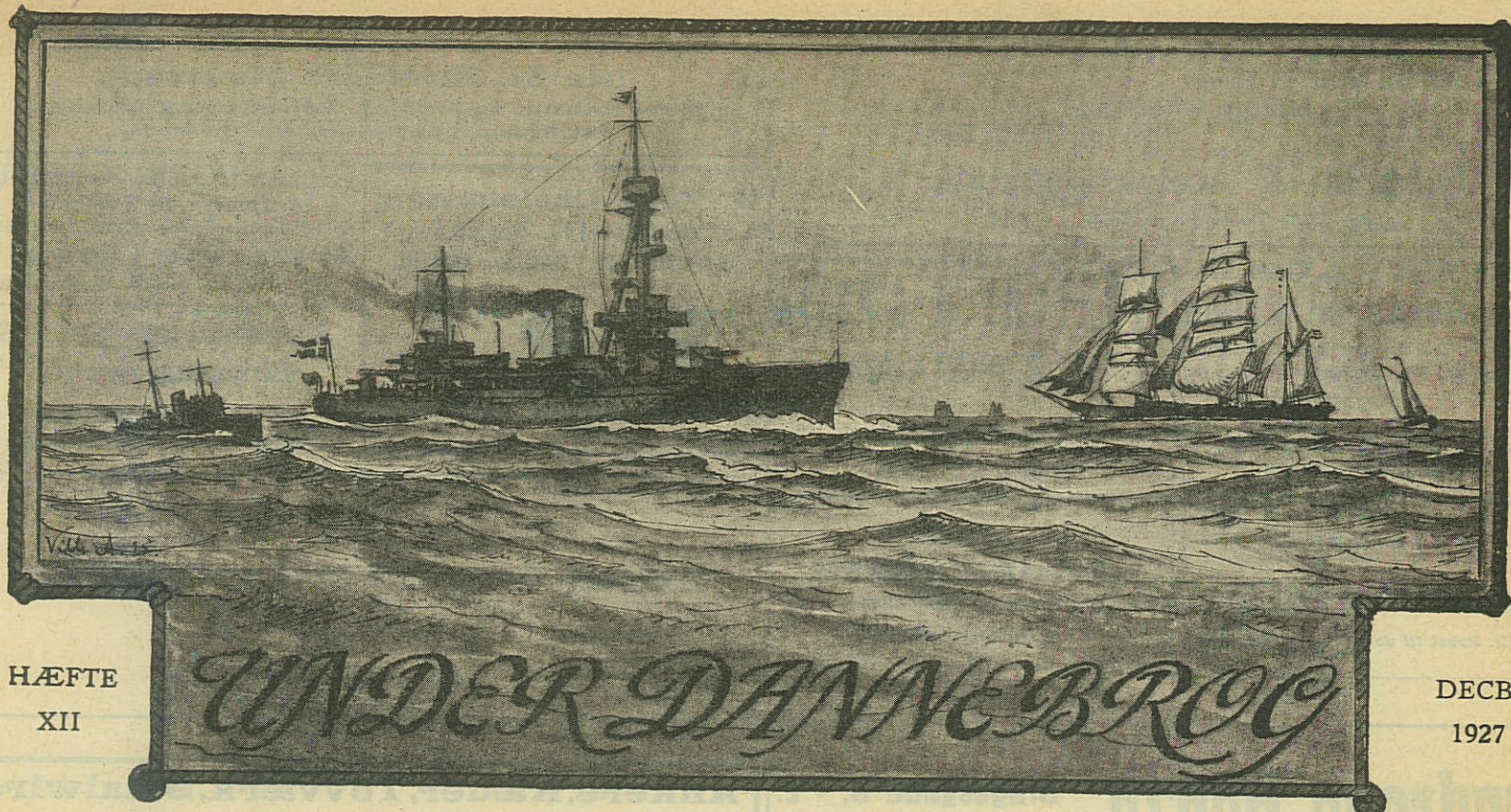

HÆFTE
XII

DECB.
1927

Joh. Chr. Petersen & Søn,
Studiestræde 19. Telf. C. 300.

Alle Metaller: Bly, Kobber, Nysølv, Nikkel, Tin,
Zink etc. i Blokke, Stænger, Traad, Rør og Plader.
Slaglod Asbest.

Stort Lager. Forlang Offerter. Billigste Priser.

**TRIFOLIUMS
MÆLK**

Telf. 9204 - 9205 - 9232

A/s Accumulator-Fabriken

Leverandør af alle Typer Accumulatorer.

Vesterbrogade 53, København.

Telefon: 2161 - 7961 - 7981. — Fabrik i Lyngby.

Leverandør til Marinen.

Vilh. Foss' Eftfl. VINHANDEL
Gl. Mønt 2 - København - Telefon 840-11841.
Leverandør til Hs. Maj. Kongens Hof, Marinen, Københavns Raadhus, København,
Kommunes samtlige Hospitaler samt andre offentlige og private Institutioner.

Dansk Trykluft Kompagni A/s

Tlf. C. 1993. BERNSTORFFSGADE 21. Tlgr.-Adr.: DATRYKO

DANSKE LUFTKOMPRESSORER

„BOYER“ - LITTLE GIANT“

Nitte- og Mejselhamre — Boremaskiner

BOYER

Brug dansk Accumulatorsyre.

Leveres i alle Styrkegrader fra:

A/s Dansk Svovlsyre & Superfosfat-Fabrik.

Brukskoncernens Försäljningsaktiebolag,

Fagersta 2.

Fagerstaverken — Dannemoraverken — Klosterverken —
Horndalsverken.

Rund- og Bloksave, Høvle- og Notjern af Fagerstaverken's og
Dannemoraverken's anerkendte Kvaliteter.

Repræsentanter og Lager for Danmark:

M. J. Grønbech & Sønner,
Amaliegade 9 — København K.

Benyt Tullinsbilerne!

Dag og Nattefon: Vester 3133, Tullinsgade 1.

W. A. Jensen.

Studenterforeningens Selskabslokaler

anbefaler sig til større og mindre Selskaber.

Spisning indtil 500 Kuv.rts. — Moderate Priser.

SV. A. JØRGENSEN (ny Indehaver). Telf. Central 10157.

A. C. REINHARDT

HATTEFABRIKANT

ST. KONGENSGADE 85. TELEFON PALÆ 3720.

Silkehatte af eget Fabrikat.

Stort Lager af fineste engelske og italienske Filthatte.

Stofhatte i stort Udvalg. — Hatte afstryges.

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

C. V. Petersen,
Bageri & Conditori,

St. Kongensgade 91.

Telefon 5712.

Brug Acetylgas paa Staalflasker.

Altid klar til Brug.

Mindre Iltforbrug.

Ren og kold Gas.

Jydsk Ilt- & Acetylgasfabrik A/S.

Horsens. — Telefon 750 - 751 - 752.

CHAMPAGNE Louis Roederer, Reims

Leverandør til Hans Majestæt Kongen af Danmark
Grand vin sec Extra dry. Carte Blanche 1906 Extra dry.

S. E. Johansens Eff..

(O. JOHANSEN)

Bredgade 32 B¹ — Telefon Palæ 732 y

BOGBINDERI

Prima Udførelse til rimel. Priser

10 pCt. Rabat til de Herrer Medlemmer

SCHUCANI & a Porta

CAFE & RESTAURANT

Ved Stranden 6

Telf. Cntr. 1015

ELEKTRISKE

MOTORSIRENER

for Brand- & Taage-Signal.

H. A. SCHEPELER

Tagensvej 41 — Tlf. 9552 — Kbhvn. L.

Lad Deres Tøj sy hos **Lauritz Beck**

1ste Kl. Skræderi. (Næstved).

Reparations og Kemisk Tøjrensning udføres.

Sct. Peders Kirkeplads HJ. af Vinhusgade.

H. Føns Christensen,

H. C. Ørstedesvej 10. København V.

Tlf. V. 4190 & V. 4191. Telegr.-Adr.: FØNSMETAL.

Maskinskruer, Møtrikker, og Underlagsskiver.

Specialforetning.

CIGARFORR. GERNER

A. Hansen, ny Indehaver.

Ny Kronprinsessegade 19. Tlf. Palæ 2662 v.

Alle førende Mærker i Cigarer og Vine
anbefales de ærede Medlemmer.

Scandinavian Steel &
Shipping Agency

v/ A. TH. POULSEN

Telf. 14 150 — 14 151, — Toldbodvej 40.

TEGN EN ANNOUNCE I UNDER DANNEBROG!

Brødrene Henze,

Bragesgade 8. - L.

Telefon 30 02 - 30 45

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Arbo-Bähr & Co. A/S

Vodroffsvej 4 B.

Tlf. 4600 & 4606.

Bedste Forbindstoffer. Faas gennem Apotekerne.

Vaaben - Sport og Fiskeriartikler.

C. O. Tesch,

Kronprinsensgade 11

Telefon Byen 3586

PETERSEN & ALBECK

ILTFABRIKKEN

ENGHAVE BRYGGE B.

TELEFON: C. 4420

Alt til Autogen Sveising og Skæring.

S. L. Binder & Co. A/S

Lyngby Hovedgade 4. Tlf. Lyngby 11.

Udfører Vask og Reparering af Tæpper og Militærtøj.
Fabrikation af Tæpper.

Leverandør til og udfører Arbejdet for Marinen.

GLARMESTER

OSCAR JOHANSEN

FORGYLDER

OVERGADEN n. VANDET 25

Alt Bygningsarbejde udføres.
Leverandør til Orlogsværftet.

TLF. AMAGER 6937 x.

Aktieselskabet

Nordisk Kaffekompagni

København, Odense, Aarhus, Esbjerg, Haderslev, Helsingfors, Hamburg

Største Brænderidrift i Norden.

H. Schrunder, Cigarfabrikant,

Gothergade 17.

Telf. Byen 5407 x.

Privat Nora 4577 u.

Ankere, Kæder, Tovværk, Staalwire

samt alle Skibsartikler.

Fh. John Forbæchs Eff. St. Annæplads 19-21 Tlf. 235. København K.

Jacob Holm & Sønners Fabriker A/S

Reberbanegade 3.

Kjøbenhavn S.

Telegr.:
Holmsønnen.

Tougværk

Telefon: 1611.
9117.

Dampskibsselskabet „Atalanta“

Malmøgade 3.

Telf. Central 1418.

Telf. Central 1418.

Sæbe- & Imprægneringsfabriken

„GARANTOL“

G. W. Jørgensen & Co.
— Frederikssundsvej 288 —

Krystalsæber og grøn Sæbe, Imprægneringmidlet „GARANTOL“
til Presenninger, Sejl, Telte etc. Lev. til Orlogsværftet.

F. P. Busse,

Nørre Allé

Leverandør til Marineforeningen.

— Kaffe. Colonial etc. —

Telefon 11065.

Blomsterforretning.

N. Schmidts Eff.

Østerbrogade 1. Tlf. Øbro 1650.
v. Garnisons og Holmens Kirkegaard.
Altid færdige Kranse.

Café Helmerhus,

Raadhuspladsen.

CHR. MESS. Aargang 1902.

L. A. JØRGENSENS

Bogtrykkeri,

Rosengaarden 13.

Telf. Byen 1502. København K.

Willy Hoppe,

Blikkenslager & Aut. Gas-
og Vandmester.

Vesterbrogade 54.

Telf. 11.274.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

14. AARGANG
1927.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
Bredgade 25 C., København K.
Telefon Palæ 2886.

BLADETS ANNONCEEXPEDITION:
E. von Rosen
Holbergsgade 10. Tlf. 8907.

HÆFTE XII.
DECEMBER

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou

*Marineforeningen ønsker sine Medlemmer
en glædelig Jul og et godt Nytaar!*

Som meddelt i November-Numret vil »Under Dannebrog« fra det nye Aars Begyndelse blive udsendt den 15. i hver Maaned.

Som Følge heraf maa Bidrag til Bladet for at kunne fremkomme i det til enhver Tid førstkommande Nummer være Redaktionen i Hænde inden Udgangen af den foregaaende Maaned.

Annonceexpeditionen flyttes til:

Frederiksberggade 1. A.

Telf.: Central 13022 — 13023.

Husk Byggefonden.

»Mursten« kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Formanden for Byggeudvalget, Restauratør Julius Petersen.

KØBENHAVNS-AFDELINGEN

afholder Møde Onsdagen den 18. Januar 1928 Kl. 7½ i Studentereforeningens Lokaler, Vester Boulevard.
Nytårsfest med forskellig Underholdning.

HADSUND-AFDELINGEN

afholdt den 24. Juli sin aarlige Sommerudflugt til Als Bakker sammen med Marineforeningerne fra Randers og Høbro. Denne Gang svigtede Randers Kredsen os ikke, endskønt der ikke var mange Medlemmer derfra. Bestyrelsen havde i Aar besluttet at prøve, hvorledes Kammeraterne vilde té sig paa en Udflugt paa Landjorden, i Modsætning til tidligere Aar, hvor Udflugterne er foregaaet paa Søen, og det viste sig, at Sømandene udmærket kunde more sig paa Landjorden, idet der var Fart og Humør over alle Deltagerne. Der skulde have været startet fra Hadsund Kl. godt 1, men der maatte ventes paa Randers Medlemmerne, saa Udflugten blev forsinket en Time. Efter at de medbragte Madkurves Indhold var fortæret i Als Bakker, og »Diverse« dertil indaandet, sattes Kursen — efter at Kompasserne var rettede, og Sejlene (paa Bilerne) var sat i søndre Side — mod »Hotel Hadsund«, hvor der straks blev spillet op til Dans, af vort sædvanlige gode Orkester, paa Dækket i »Hotel Hadsund«s Sal, og hvor Mændene svang deres »Piger« med godt Humør til et Stykke hen paa de smaa Tal, da vore Gæster maatte forlade os for at sejle til deres hjemlige Havn. Alt i alt en vellykket Udflugt, som ogsaa senere hen kan gentages paa Landjorden.

Forinden der om Eftermiddagen startedes til Als Bakker, afsløredes en Minebøsse, som Hadsund Marineforening har ladet opstille paa Pladsen foran A/S Hadsund Bank ud imod Storegade. Chefen, Maskinmester *Brendstrup*, udtalte Foreningens Glæde over at kunne rejse denne Minebøsse og haabede, at der heri maatte blive nedlagt mangan Skærv, der vil blive anvendt til at mildne Kaarene for Sømands Efterladte. Han bragte Konsul *Rosenberg*, Kongsdal, en Tak for Stenen, der var anbragt som Fundament for Minebøssen, og takkede endvidere Mekaniker *J. Welling*, Hadsund, for hans store Arbejde med at hamre en Søstjerne af Kobber til at forbinde Minen med Stenen, et stort Arbejde, som han har udført ganske gratis for Foreningen. Endvidere bragte han Hadsund Bank en Tak, fordi Banken velvilligst har overladt Foreningen en Plads paa dennes Grund til Opstilling af Minen. Højtideligheden sluttede med, at Chefen paa Foreningens Vegne nedlagde den første Skærv i Minebøssen, og de fleste Tilstedeværende ligeledes nedlagde en Skærv.

Minebøssen bærer følgende Indskrift: »Med mig tog Sømanden sin sidste Tørn, nu sørger jeg for Enker og Børn«.

Foreningen har haft den Sorg at miste endnu et af dens Æresmedlemmer, fhv. Skipper *N. Chr. Nielsen*, der blev begravet paa Hadsund Kirkegaard. Foreningens Fane paraderede ved Kisten, og Medlemmer af Foreningen bar den Aføde til Graven.

Foreningen har herefter kun ét Æresmedlem tilbage, nemlig fhv. Smed *Mads Aadreasen*, Hadsund, men ham haaber vi ogsaa at beholde endnu i mange Aar og se ham til vore Festligheder, hvor han altid er velkommen, og hvori han sikkert ogsaa med Glæde deltager, saafremt det er ham muligt at komme tilstede.

Den 10. Oktober holdt Løjtnant *Herschend* paa »Hotel Hadsund« Foredrag om sit Flyvertogt til Østen, ledsaget af Lysbilleder. Han fortalte kvikt og livligt om, hvilke Strabadser han og hans Mekaniker havde gennemgaaet paa Flyvertogtet, og han lønnedes med kraftigt Bifald for sit udmærkede Foredrag og de ligesaa udmærkede Lysbilleder. Foreningen havde inviteret Hadsund Haandværkerforening og Hadsund Fiskeriforening til at overvære Foredraget, men desværre var der ikke ret mange, der havde efterkommet Indbydelsen. Efter Foredraget var der et Par Timers Dans.

LEMVIG-AFDELINGEN

afholdt sit aarlige Gaase- og Andespil den 16. Oktober. Endskønt de fleste af Medlemmerne var paa Havet, mødte der dog ca. 50 Medlemmer, der alle meget livligt deltog i Spillet om de 15 Ænder og Gæs. Der blev et meget pænt Overskud, som anvendes til Børnenes Juletræ.

Efter Spillet fortsattes der med en Svingom til Kammerat *Caspersens* Trio, og Klokkeren blev som sædvanlig hen paa de smaa Tal, forinden der var nogen, der tænkte paa at bryde op.

Afdelingen afholdt den 6. November sin Stiftelsesfest under særdeles festlige Former, idet Formændene for Marineforeningerne i Aalborg, Skagen og Hirtshals, d'Hrr. Konsul *Stuhr*, Fuldmægtig *Eisenreich* og Marineforvalter *F. Jensen*, havde givet Møde efter Indbydelse.

Da Formanden Kl. 7 paa »Klar til at skaffe«, gik ca. 110 Medlemmer til Bords. Kl. 7,05 blev der pebet »Klar ved Flaget«, og dette gik til Top under Udfoldelsen af det sædvanlige Ceremoniel. Derefter bød Formanden Velkommen, specielt til vore Gæster, og man gik i Lag med den udmærkede Middag, der bestod af: Kogt Torsk, Gaasesteg og Nougat Is.

Konsul *Stuhr* talte meget varmt og dybtfølt for Flaget. Fuldmægtig *Eisenreich* talte for Foreningen.

Materialforvalter *Jensen* holdt en meget morsom og livfuld Tale for Damerne.

Kammerat *Caspersens* Hustru sang meget smukt og stemningsfuldt 3 Sange under Middagen.

Derefter kom Posten ombord, og mange af »Brevene« vakte stor Jubel.

Der holdtes endvidere Taler bl. a. af følgende: Formanden: for Gæsterne, Næstformanden, Baadfører *Nipper*, for Pressen og Søens Mænd, idet han mindedes »Hermod«s Besætning, Musikdirektør *Caspersen* for Orlogstiden og Materialforvalter *F. Jensen* for det gode Kammeratskab og Minebøssens Betydning.

Minebøssen, som ejes af Kredsen her, er meget smukt forarbejdet af Kasserer, Gasværksass. *Bach*, og den gik nu rundt og gav et godt Resultat.

Efter at Formanden havde ønsket »Velbekomme«, indtoges Kaffen i Selskabslokalerne.

Saasntart der var gjort »Klart Skib«, gik Dansen lystigt til Kammerat *Caspersens* Trio, og Festen sluttede først hen paa de smaa Timer. Der var arrangeret »Ballondans« og andre Morsomheder til Ballet. Da man gik hjem, var man enig om, at det var den bedste Stiftelsesfest, man endnu havde været til.

NYKØBING M.-AFDELINGEN

afholdt Fredag den 25. November Torskegilde i Haandværkerforeningens nye lille Sal, og at der er Liv i de Morsingbo-Gutter, fik man denne Aften et fornyet Bevis paa.

Efter at Flaget — med fuld Honnør — var hejst præcis Kl. 19, bød Formanden, Dommer *Horneman*, de ca. 50 mødte Deltagere velkommen og udtalte Haabet om, at denne Aften maatte faa det samme festlige Forløb som alle tidligere Sammenkomster. — Man tog saa fat paa Skafningen, og det skal siges til Værtens — vor Kammerat *Baden-Nielsens* — Ros, at han forstaaer at tilberede en Torskeret paa en særlig udmærket Maade. At Loddet blev hevet paa passende Tid og Sted, er vel overflødigt at bemærke. Under Spisningen blev der holdt forskellige Taler, en Torskesang m. fl. blev sunget, og Foreningens Marineorkester — der var mødt fuldtalligt op — ledsagede Sangene og gjorde sit til at gøre Aftenen saa festlig som muligt.

Da vor udmærkede Skibsssergent *Carlslund* paa denne Dag havde Fødselsdag og desværre maatte tilbringe denne i sin Seng, blev han under Festen mindet, og et hjemmegjort Telegram med alle Kammeraternes Underskrift blev ham tilsendt. — Efter Spisningen gik Tiden overordentlig fornøjeligt med Taler, bl. a. for Flaget, og for de gamle Veteraner, samt med Sang og Musik. En Masse gode Ender blev spundet, og vi havde endvidere den Glæde denne Aften at opdage, at vi i vor Midte havde et Par særdeles habile Solosangere, der yderligere forlystede Selskabet.

HIRTSHALS-AFDELINGEN

afholdt den 27. November en lille Fest paa Kroen. Der var mødt en Del af Kammeraterne fra Hjørring og Omegn, alle med Damer. Ved 7-Tiden peb man op fra Banjer og Batterier, og man samlede i den smukt pyntede Sal i Takt til Kapelmester Ringgaards livlige Musik. Man satte sig ved de smukt pyntede Bakker, hejste Dannebrog og sang National-sangen. Derefter var der Skafning af Forsk samt Kaffe, hvorunder der blev holdt flere Taler, og Formanden, fhv. Dykker, Materialforvalter *Ferdinand Jensen*, fortalte flere Træk fra Afrikas Kyster, om naar han var nede i mange Favnes Dybde i Atlanten for at tætte sunkne Skibe med Talg og mægtige Værkpuder, hvordan Stimer af nysgerige og sultne Albacorer røvede Tællen for Næsen af ham, og om de frygtede Hajer, som disse Vande myldrer af. Derefter improviserede han efter gammel Tradition til Søs en Shanti (Opsang), hvor det regnede ned over de skyldige og uskyldige Mænders Hoved, og hvortil Mænd med Damer kvad i Koret. Derefter var der Dans paa Dækket, hvor Hr. Ringgaard og hans dygtige Pianist Lytce, 5 Musikere ialt, satte Liv og Fart over de dansende til ind i Hundevagten. — Der indsamledes en lille Sum til de gamle Sømænds Jul i København.

Afdelingen har fra Prins Valdemar og Prinsesse Marias Fond modtaget en Skrivelse, hvori Fondet udtaler: »en hjærtelig Tak for den udviste Venlighed ved paa saa smuk en Maade at tænke paa Søens Gamle nu til den kommende Jul.«

SKELSKØR-AFDELINGEN

afholdt den 29. Novbr. Kl. 8 Aften paa Hotel »Postgaarden« en festlig Sammenkomst for Foreningens Medlemmer med

Damer. Der indlededes med et af Artillerimester *Hjalmar Nielsen* velholdt Foredrag med udmærkede Lysbilleder over Emnet »Trawlerjagten ved Færøerne og Island«.

Efter Foredraget samledes man om Kaffebordene, og i Løbet af Aftenen vekslede Sange, Taler og Passiar. Der var den sædvanlige gode og kammeratlige Stemning, men det maa beklages, at en Del af Medlemmerne var udeblevne.

Ved 12-Tiden brød man op, og alle var enige om, at det havde været en god Aften.

ODENSE-AFDELINGEN

afholdt sit aarlige Pølsegilde og Andespil den 1. December paa Industripalæet. Efter Skafningen og Andespillet forlystede Repræsentant *Otmar* fra København Deltagerne ved Fremvisning af en Del af hans private og udmærkede Lysbilledsamling, hvorfor han høstede en velfortjent Tak, ikke alene for den Glæde han beredte os ved Fremvisningen, men ogsaa for hans Interesse for Marineforeningens Liv og Færd rundt i Landet, hvorfra de fleste af Billederne er hentede, foruden et stort Antal af maritime Billeder.

H. N. PEY TZ

1862 — 1927.

En indenfor Marineforeningens Københavns-Afdeling og Skyttelav meget kendt og afholdt Mand, Apoteker *H. N. Peytz*, afgik Søndag den 4. Decbr. ved Døden efter længere Tids Sygdom, og Foreningen har derved mistet en af sine mest Trofaste og Kammeraterne en ualmindelig elskværdig og god Ven, hvis stilfærdige, rolige Væsen og store Hjælpsomhed vi havde lært at skatte gennem de mange Aar, hvor han saa godt som aldrig svigtede, naar der kaldtes til Møde. Afdøde havde kun Venner i vor Kreds, hvor han vil blive savnet, og han var i ikke mindre Grad afholdt dér, hvor han havde sin Livsgerning, ude i Forstaden, paa Stjerne-Apoteket.

Under meget stor Deltagelse jordedes han den 9. December fra Vestre Kirkegaards store Kapel, hvor en Mængde Repræsentanter for den farmaceutiske Verden, Frimurere, Marineforeningen, dennes Skyttelav og mange andre havde givet Møde. En Æresvagt af Lavsbestyrelsen paraderede ved Kisten, ved hvilken Foreningens Flag vajede.

Pastor *Rosendahl* fra Stefanskirken talte, hvorefter Æresvagten bar Kisten ud, medens Flaget senere over Graven sendte den sidste Hilsen til den afdøde Ven, som vi længe vil savne.

Ære være hans Minde!

BOGANMELDELSE

Det kgl. danske Fyrvæsen.

En smuk og interessant Bog er nylig fremkommet ved det af Architect i Fyrvæsenet *Einar Blytman* og Fyringeniør *Rogert Fjeldborg* udgivne historiske Værk om det danske Fyrvæsen fra dets Oprettelse i 1561 indtil vore Dage. For alle med Interesse for Søen og Sømænds Gerning vil der i denne mønsterværdigt skrevne og udstyrede Bog være Kilde til adskillige Timers Underholdning; dens 167 gennemillustrerede Sider bringer Bud fra alle Kanter af vort havomflydte Land, fra Kadlur paa Færøernes nordligste Ø til Gedser Rev i Syd, Bud om Fyrvæsenets store og betydningsfulde Virke til Søfarerens Betyggelse, et Arbejde der gøres i Stilhed Aar ud og Aar ind uden Svigten og med den Stilfærdighed, der kendetegner Søens Folk.

Den historiske Udvikling af det kgl. danske Fyrvæsen tager sin Begyndelse saa tidligt som Begyndelsen af 1300-Tallet under Kong Valdemar Sejrs, der opsatte et »Blus« ved Falsterbo, og lignende Blus menes sikkert at have været anbragte paa forskellige Steder i de følgende Aarhundreder, indtil man naar Tiden omkring 1560, da man under Frederik den 2den oprettede det første Fyr paa Skagen, Anholt og Kullen,

og der udlagdes Mærketønder i Farvandene mellem Skagen og Falsterbo. Datiden var nøjsom i Henseende til Vejvisere paa Søen.

Det vilde føre for vidt her at gengive blot en meget ringe Del af den Mængde yderst interessante Oplysninger og kongelige Missiver (Skrivelser) til Lensmændene angaaende Oprettelsen og Vedligeholdelsen af disse de første »Blus« i »Kongens Strømme«, og ikke mindre umuligt at redegøre for blot en Brøkdel af den mægtige Udvikling af Fyrvæsenet indtil vore Dages danske Fyr — dertil kræves selve Værket og dettes Mylder af Illustrationer af Fyr, Fyrskibe, Vagervæsenet, Lysbøjer o. m. a., dets udførlige Oversigter over Personellet etc. Vi skal her kun nævne Hovedpunkterne i Udviklingen og Navnene paa de Mænd, der i de næsten 400 Aar stod i Spidsen for Fyrvæsenet, nemlig *Jens Pedersen Grove* (1624—39): Vippefyrene, *Poul de Løwenørn* (1784—1826): Kulfyrene og de første Spejlfyr, *C. F. Grove* (1850—82): Linsefyrene og Maskin-Taagesignalerne, *J. S. Fleischer* (1883—93): Fedtgas-Fyrene (Lystønderne), *H. V. Ravn* (1894—1927): Glødenætsbrænderne, Blaugasfyrene og Elektrificeringen af Fyr og Fyrskibe. Iaar er Orlogskaptajn *Sinding* udnævnt til Direktør Ravns Efterfølger.

Om hele denne Udvikling bringer Text og Illustrationer udførlige Beretninger, og ikke mindst Billederne fra de gamle Kulfyrs Tid er højst interessante, — endnu staar f. Eks. Kulfyret paa Halskov velbevaret, Skagens smukke gamle Fyr fra 1738, Fyret paa Anholt og mange andre.

Gennem Billederne føres man paa en enestaaende og vidtspændende Rejse om til alle vort Lands Kyster, ser og glædes over den faste Organisation og dygtige Ledelse, der har formaaet at give vor Farvandsafmærkning og Farvandsbelysning det høje Stade, de indtager, dobbelt paakrævet i saa grunde og vanskelige Strømme som vore, hvor Navigeringen oftest skal være haarfin, og hvor Trafiken ad Hovedruterne er enorm. At holde Fyr- og Vagervæsen i Orden under saadanne Forhold er og har altid været et mægtigt Ansvar, og og dette Ansvar har det Kgl. danske Fyrvæsen gennem de mange Aar ikke et Øjeblik svigtet — herom ved de Søfarende Besked.

Gennem denne smukke Bog gives der nu vide Kredse Lejlighed til at se og lære om en stor Institutions Virke til Søfartens Gavn. For en i Forhold til Bogens Udstyrelse meget billig Pris, 10 Kroner, kan dette Standardværk erhverves ved Henvendelse til Fyrvæsenets Hovedkontor, Amaliegade 13. E. M.

SLÆGTS- OG HJEMSTAVNSMINDER

Fra Balletdanser ved det Kgl. Teater *Georg Berthelsen* har Redaktionen modtaget nedenstaaende:

Med stor Interesse har jeg læst Hr. *C. P. Dyrhauges* Artikel med ovenstaaende Titel. En lignende Idé fik jeg for noget over 30 Aar siden, da jeg fik min førstefødte, idet jeg erindrede, at jeg selv ofte havde haft Lyst til at vide noget om mine Forfædre, hvilket først lykkedes for mig efter at have indhentet Oplysninger gennem Genealogisk Institut.

Jeg begyndte da at skrive i en Bog, som jeg tilegnede min Søn, hvem mine Bedsteforældre var — Slægten paa min Moders Side kan føres tilbage til 1645 ved Stamtavle — dernæst om mine egne Forældre, mine Søsken og mig selv.

Siden gaar jeg over til at fortælle om, hvordan jeg kom ind i min Virksomhed, enkelte Optegnelser om særlige Begivenheder og dernæst om, hvornaar og hvorledes jeg traf min Hustru, og saa skriver jeg om hendes Slægt, der kan

føres helt ned til 1552, og over hvilken vi ogsaa har Stamtavle.

Efterhaanden som Børnene kommer, skriver jeg, hvem deres Faddere var, Smaatræk far deres spæde Aar og deres første Skolegang. Jeg har sluttet Bogen ved den sidstfødte, og ved vort Sølvybrud fik hver af Børnene en Afskrift samt et lille Album, der begynder med et Billede af min Hustru og mig som nygifte; derefter Billeder af de forskellige Steder, vi har boet, og hvor Børnene er fødte, og til Slut igen et Billede efter de 25 Aars Forløb.

Nu, Børnene er voksne, kan de selv føre deres Bog videre, og vil de vide noget om deres Barndom, de ikke i Øjeblikket erindrer, har de en Kilde, hvorfra de kan faa Oplysning.

Foruden denne Bog har jeg ogsaa en Scrapbook med Udklip og Kritik af min Optræden og Virksomhed, samt Breve og Kort fra interessante Personligheder.

Der er ingen Tvivl om, at Hr. Dyrhauges Artikel vil vække mangt et Ønske til Live i Spørgsmaalet, hvordan og hvornaar lærte egentlig mine Forældre hinanden at kende?

Skriv det ned, og De vil ikke fortryde det. Mange, som har set min Bog, finder, at det er en glimrende Idé.

December 1927.

Georg Berthelsen,
Balletmester.

EFTER SLAGET

(Sluttet.)

Gildet i Baadsmandshjemmet.

Hør, Far, synes Du ikke, vi skulde se et Par af Dine Venner en Aften hos os. Det vilde sikkert glæde dem at hilse paa Dig, nu Du er kommen velholdent hjem?« Baadsmanden saa forelsket paa sin Viv: »Lille Mor, Du har da alle Tider saadanne komfortable Idéer. Og saa kunde vi jo fejre Børnenes Trolovelse med det samme.«

Baadsmanden kom til at se eftertænksom ud: »Tror Du for Resten ikke snarere, det er Dig, de vil hilse paa, de tilkaster Dig altid beundrende Blikke. Dog, det lader jeg gaa, og et lille Tryk til Velkomst kan ogsaa passere, men forsøger de at komme videre ind paa mine Enemærker, saa.....«. Den store Baadsmand rullede med Øjnene og saa frygtindgydende ud, men da hans lille Kone løftede sig paa Tærne og lagde sine Arme om hans Hals, blev hans Ansigt straks igen sat paa det forelskede Mærke.

Dagen kom. Familien havde travlt, Moder og Datter med Stegning og Bagning og Faderen hjulpet af Søren med at rydde en Stue og Kammer, hvor der anbragtes Borde og Bænke. Et stort Dannebrogssflag dækkede Endervæggen, og derpaa var hængt en koloreret Tegning af Fregatten »Jylland«. Rammen var dannet af hvidt Manillatovværk, der var spledset saa kunstfærdigt sammen, at kun en meget øvet Befaren kunde finde Splidsningen.

Der var Lys og Flag i Mængde paa Bordene, og da Søren fortalte sine undrende Kammerater, at Faderen havde hængt »Guvernanter« paa Væggene, holdt de ikke Fred, før de fik Lov at kaste et Blik paa Arrangementerne. For ikke at bære Festglæden ud af Huset, fik de hver et Par Æbleskiver med, saa deres Ansigter kom til at skinne af Fedt og Henrykkelse. Da de aflagde Beretning i Hjemmene, var snart hele Gaden i Feststemning, ogsaa der, hvor ingen skulde med, og rundt omkring blev der stukket Flag ud af Vinduerne. Enhver vilde bringe sin Hyldest til de sejrende Helgolandshelte.

Gæsterne stillede præcise som Kronometre. Med Undtagelse af en gammel Kancelliraad, der engang havde boet hos Baadsmandens Forældre og derfor regnede sig til Familien, og saa den anden af Festens Genstande, Underkanonerne, hørte Resten til de hæderværdige Matroskorps,

alle med Fruer. De fik et Haandtryk af Baadsmanden, der ligesom salig Holger Danskes kunde sætte Mærke i en Jærnstang; men det glemtes straks, naar de lige efter saa ind i Husets Damers smilende Øjne.

Og snart sad de alle bænkede i godt Humør og Skjorteærmer, for de vidste af Erfaring, at den lune Sommeraften, de mange Lys og de trivelige Menneskekroppe vilde med et mildt Udtryk gøre Luften derinde tropisk.

Baadsmanden bød kort Velkommen og haabede, at de alle vilde »skaffe dajligt«. Og de lod den saftige Steg vederfares fuld Retfærdighed, kun een Gang afbrudt af Værtens alvorlige: »Kammerater, Kongens Skaal.« De rejste sig alle, rakte deres Glas herimod ham og gentog højtideligt hans: »Gud bevare Kongen.«

Saa skaffedes i Stilhed, kun afbrudt af Værtens stadige Nøden til at forsyne sig. Han kendte maaske Lady Macbeths Ord til sin Husbond: »Et Maaltid er, som det var solgt, hvis Gæsterne ej jævnlig mindes om, at de er velkomne.«

Men der er jo Grænser selv for hvad Baadsmænd kan sætte til Livs af Steg, og da Resterne af denne blev baaret ud, kom store Fade med Æbleskiver ind i Stedet og en mægtig Bolle Punch, af hvis brændende Indhold Flammerne slog højt op, da Baadsmanden rørte om deri, og sendte liflige Dufte ud i Stuen, saa Holmens faste Stok mindedes om herlige Dage paa Vestindens solrige Øer.

Da alle havde faaet Glassene fyldte, rejste Kancelliraaden sig: »Ja, I tror vel ikke, I er de eneste, der kan bruge Sømandsgrejer. Jeg kan ogsaa haandtere en Aare, selv om det kun er en poetisk. I Dagens Anledning har jeg begaaet et lille Digt om Helgolandsslaget, og da vi jo ved, at vor Vært ikke ønsker, saa lidt som sine Kammerater, at blive fremstillet som Helte, har jeg lavet det lidt gemytligt:

En Dag Neptunus laa og snorked,
Jeg tror, det var en Dag i Maj,
Han havde spist, alt hvad han orked
Af blød Sargazzotang og Steg;
Havfruer smaa saa sagte listed
Omkring den slumrende Monark,
For vækkes han, saa bli'r han bister,
En gammel ubehøvlet Knark.
Solens Straaler muntært spille
Paa Spidsen af hans røde Tud,
Mens varme Tanker, blide, milde
Hjemsøger Havets stærke Gud.
Han elsker Danmarks smukke Kyster,
Saa tidt han farer op mod Nord
Og vender Ryg til Havfru-Bryster,
For her den danske Pige bor.

Han finder, at hans Embeds-Broder,
Søkongen i det danske Land,
Til Rigets allerstørste Goder
Den fagre Pige regne kan.

Saadanne Tanker milde, ømme
I Søve huser Drottens Sind,
Da brydes pludselig hans Drømme,
En vældig Torden falder ind.
Mens Kugler falder om hans Leje
Forvirret Guden farer op.
De smaa Havfruer dybt sig neje
Og skælver paa den hele Krop.

Men da Neptunus faar at vide,
At Østrigs Skibe kommet er
For her med Danskerne at stride,
Da bander han en Ed saa svær:
»Naa, saa min kære danske Broder
De vilde gøre slem Fortræd.
Nej, Mul de faar, og efter Noder,
Her taler jeg en Smule med.«
Om hvert af Fjendens tvende Skibe
Af Havmænd satte han en Flok,
Som snart dem bragte i en Knibe,
Saa de af Legen havde nok;
De saadan drejede dem og vendte,
At de for Dansken laa paa tværs,
Og som vi véd det, Slaget endte,
Med Ild i Fjendens Foremars,

Nu Fjenden hastigt maatte flygte
Ved Helgoland den søgte Ly;
Derfor Fregatten »Jylland« søgte
At hindre den i did at ty;
Men mod Fregattens Styregrejer
Sin Trefork selv Neptunus svang:
»Nu maa I nøjes med Jer Sejer,
Nu er det nok for denne Gang.
De har jo set, at danske Gutter
Ej gode er at bides med.
Og derfor Slaget her vi slutter,
Frivagten kan gaa roligt ned.«

»Ja,« sluttete Kancelliraaden, »jeg mener som Neptun. Det er langt bedre, de to Nationer fremtidig kan møde hinanden som omtrent jævnbyrdige ridderlige Modstandere. Selv om Østrigerne ikke fik den Ydmygelse, at miste noget Skib, saa bliver de Danskes Daad dog ikke mindre for det, og som gode danske Mænd vil vi sige Dig, Baadsmand, og Dine tapre Kammerater et oprigtigt Tak for, hvad I har udrettet for Eders Land og Eders Flag!

Da Jubelen havde lagt sig og Baadsmanden takkede, fik han et opmuntrende Nik fra sin Kone, og han vidste, han maatte til at deklarere Datterens Trolovelse, skønt det stadig nagede ham en Smule, at det var med en Artillerist. Han syntes derfor, han maatte have lidt Luft og begyndte: »Som I véd, er Maskinerne til for Maskinisterne Skyld og Kanonerne for Artilleristernes, men Rejsningen og Sejlene, de er til for, for.....«, han standesde for at lede efter et andet passende Udtryk, hvilket Ophold Kancelliraaden benyttede til at foreslaa: »For et Syns Skyld.« Baadsmanden sporede en vis Sarkasme i Udtrykket, men kunde ikke i Øjeblikket opfatte, hvori den bestod, og foretrak at optage det paa den fornuftigste Maade. »Ja, De har Ret, Kancelliraad, et smukkere Syn end en veltoppet Rejsning og de bugnende hvide Sejl, det gives der ikke og derfor.....«

»Ja, kære Fa'er, da de alle sammen er Matroser, saa ved de det allerede,« afbrød Datteren hans Udvikling, »og saa er det unødvendigt, Du spilder Tiden med at forklare dem det. Hvad gør det, min Kæreste er Artillerist, naar han har benyttet sin Skydefærdighed til at blive skudt i mig. Og vil han kun vedblive at være halvt saa forelsket i mig, som Fader stadig er i Moder, saa skal jeg være glad. For det var det, Fader saa smukt vilde sige, at nu er vi Kærester, og I maa gerne Allesammen ønske os til Lykke.«

»Død og Donner, Pokker til Tøs, saa hun netop forstaar at sige det, jeg vilde sige,« udbrød Baadsmanden.

Nu rejste Underkanoneren sig:

»Jeg vil kun sige mine Svigerforældre Tak, jeg forstaar meget vel, at Svigerfader helst vilde have en af sit eget Korps til sin Datter, men hvis det at kunne lægge en Stikbout eller et Nokbændsel eller beslaa Sejl skulde være en Betingelse for et lykkeligt Ægteskab, saa maa jeg sige, at vi Artillerister ikke er aldeles ukendte med disse Færdigheder. Og jeg vilde ønske, at mine Underordnede engang vil se op til mig med den samme Hengivenhed, som vi Yngre nærer, for Svigerfar. Tak endnu engang for den Skat, I har betroet mig. Jeg skal vide at vogte den vel.«

Den gamle Kancelliraad rejste sig paany:

»Jeg er glad og stolt over at have været til Stede her i Aften i denne Kreds af brave, stoute Mænd. Jeg er overbevist om, at vi har en dygtig Officersstand. Tager vi Hensyn til det lille Land, tror jeg ogsaa, den kan staa Maal med Verdens dygtigste. Men jeg er ligesaa overbevist om, at den danske Marine har en uvurderlig Støtte i sin Underofficersstand, som den er nu. Hvorledes vilde det ellers være muligt med den korte Uddannelsestid at faa saa udmærkede Besætninger. Det tyder paa en Interesse og Dygtighed hos Lærerne, som kun en mangeaarige traditionel Opøvelse kan skaffe disse. Og det, der skal drive Værket, det gode Humør, der navnlig i de indskrænkede, uvante Forhold ombord ikke paa nogen mulig Maade kan undværes, skal der ogsaa en vis Tradition til at skaffe, og det

hører der Tid til. Hvis selv det mindste Tandhjul mangler i et Ur, kan dette ikke gaa. Og kunde det tænkes, hvad der dog turde være en Absurditet, at man engang vilde afskaffe den gode danske traditionelle Underofficersstand, saa gik Spilleværket i Staa, og saa kunde de lige

saa godt tænke paa en Udvidelsen af Magasinet for kasseret Gods.«

»Ja, Død og Donner,« tilføjede Baadsmanden.

Julius Schultz.

EN UHYGGELIG JULETUR

Det var i Slutningen af November Maaned 1888; vi var omtrent færdige med at losse Skonnerten »Margrethe«, da Kaptajnen kom ombord og meddelte os, at vi i Stedet for at lægge Skuden i Vinterleje kunde belave os paa at gøre en Rejse til. Han kom lige fra Rhederens Kontor og var kisteglad over, at det var bleven bestemt saaledes.

»Margrethe« var en rigtig gammel »Holk«, der i mange Aar havde gaaet i Fart paa Nordsøen med Props til England og Kul tilbage, og det var kun et midlertidigt Spørgsmaal, naar hun skulde gøre sin sidste Tur, idet hun trængte haardt til Reparation baade paa Skrog og Rigning; men den skulde slæbe af saa længe som muligt, indtil den en Dag skulde »lægge op for godt« eller ogsaa blive derude.

Vor sidste Hjemrejse over Nordsøen havde imidlertid betaget os Lysten til at gøre Turen om igen, og vi vilde alle som én afmønstres for det Tilfælde, at Skuden skulde ud igen. Kaptajnen var en ældre Mand, der havde ført »Margrethe« i mange Aar. Han var flink, og vi havde det godt ombord, og han forsøgte at overtale os til at blive.

En Aften, medens jeg sad hjemme hos Mo'r, kom Kaptajnen hjem for at hilse paa os, som han sagde. Jeg anede nu imidlertid nok Hensigten, og det varede heller ikke ret længe, inden han rykkede ud med Sproget.

Det stod imidlertid haardt med at faa mig ombestemt, men da han lovede at lægge til Hyren og forfremme mig til Letmatros og samtidig holdt nogle svære Lovtaler om, hvor dygtig en Sømand jeg egentlig var, og at jeg muligvis en Gang ved hans Hjælp kunde faa eget Skib at føre, indvilgede jeg omsider i at følge med. Den øvrige Besætning mønstrede af, og jeg skal nu ikke nægte, at jeg skammede mig noget overfor mine gamle Skibskammerater; vi havde jo dog bestemt med hinanden at mønstre af paa een Gang.

Den ny Besætning kom ombord. Styrmanden var en ung Mand, nogle og tyve Aar gammel, men en rask Gut. Matrosen hed Mads, og han var en gammel sailor, der havde sejlet ude fra i mange Aar. Det var med en vis Andagt, han aabnede Laaget til sin flot malede Skibskiste, der var lavet af Kamfertræ, og som han havde købt i Kina. Han var i mine Tanker netop Ideallet af en Sømand, skulderbred og stor, og med et kulsort Fuldsæg. Den øvrige Besætning var unge Folk i Tyverne.

Vi indtog vor Ballast og sejlede til Arendal for at laste Props til England. Vi havde en hurtig Rejse over, og da vi var naaet i Nærheden af den norske Kyst, hev vi Ballasten overbord for des hurtigere at kunne være klar til Indladningen.

Den 19. December havde vi Lasten inde og var sejlklar. Vi gik saa smaat og ønskede, at Vinden vedblivende vilde staa vestlig; der vilde da være en Mulighed for, at vi kunde komme til at tilbringe Juleaften i Havn.

Men det skulde nu ikke være saaledes. Vinden havde lige til den 21. om Aftenen staaet med frisk vestlig Kuling med Snebyger, nu løjede hun af; det blev stille, og den næste Dags Morgen stod det med frisk østlig Brise.

Der laa mange Skibe til Ankers paa Arendal Rhed, og nu blev der travlt over det hele. Sang og Skraal hørtes, medens Matroserne spændte i og skød Sejlene for. Mads var en særlig Kapacitet paa det Omraade, han kunde »synges ud« paa engelsk og jodle som ingen anden.

Vi styrede ud efter, stadig med Vinden østlig, og der loggedes en 3—4 Mils Fart i Vagten. Det gik godt saaledes til Lille Juledags Morgen. Vi stod vel den Gang ca. 30 Kvartmil af Land og havde tabt Lindenæs af Syne, da om Eftermiddagen ved 3—4 Tiden Vinden løjede af og trak sig nordlig. Barometeret faldt, og store Snebanker samlede sig i Vest. Vinden friskede mere og mere, og tilsidst kunde vi ikke styre Kurs længere; »Margrethe« blev lagt »Bidevind« Nordøst over.

Efterhaanden som det friskede op, maatte vi bjerge Smaasejlene, men det varede ikke længe, inden den var klædt af lige til Stumperne. Det blæste nu en forrygende Snestorm, og en Del af Dækslasten kom i Drift, og da vi straks efter tog nogle voldsomme Overhalinger, hvorved baade Storbaaden, der stod surret paa Dækslasten, og Kabyssen splintredes, besluttede Kaptajnen sig til at holde op paa Norge for at søge Nødhavn. Da vi halsede rundt i den oprørte Sø, blæste endnu et Par Sejl fra os — men det gik, og vi stod indover med Fart.

De norske Lodsbaade holder Søen, hvordan Vejret saa end er, og det var nu kun vort Ønske, at vi kunde blive observeret af en af dem, men i den Snetykning, hvor vi kun kunde se en Kabellængde frem for os, talte Sandsynligheden ikke meget derfor. Vi brugte vort

Taagehorn flittigt, men der lod sig stadig ingen Lodsbaad se.

Da, lige som Mørket var indtraadt, klarede det op et Øjeblik, og nok til, at »den Gamle« havde opdaget Lindesnæs og havde naaet at faa et Par Pejlinger af Fyret.

Efter at have været nede i Kahytten og set i Kortet lod han Kursen forandre noget sydligere og tog selv Roret.

Vi blev beordret til at hale Ankerkættingen op paa Dækslasten, for, saa snart Ordre blev givet, at kunne lade Ankeret falde i Bund.

»Det gaar aldrig dette her, Styrmand,« sagde Mads — »det er en gal Mands Værk. Hvorfor i al Verden giver I hende ikke Smaasejl og lad os saa holde Søen, til Dagen bryder frem; saa kan vi maaske finde Land i Stedet for at løbe Panden mod de norske Fjelde og drukne som Mus i en Fælde?«

Vi andre holdt selvfølgelig med Mads, og uden at sige mere stormede han hen over Dækslasten og hen til »den Gamle«, der snart stirrede frem for sig gennem Snetykningen og snart paa Kompasset, alt medens han med sikker Haand omklamrede Rattets Knage.

»Dette her er spliterravendes galt, Kaptajn!« raabte Mads, »læg hende dog op i Søen og lad os vente til Dag med at holde paa, — hvis ikke De vil høre, hvad jeg siger, saa vil jeg tage Kommandoen — ogsaa jeg har et Liv at bevare, og jeg er enig med det øvrige Mandskab!« Og han gjorde Alvor af sin Trusel ved at gribe fat i Kaptajnen og forsøge at tvinge ham fra Roret.

I det samme kom Styrmanden til, og uden at sige et Ord langede han Mads en ordentlig en paa Tuden, saa han faldt bag over. Mads slap sit Tag og gik for efter til os andre, der opholdt os paa Dækslasten, hvor vi klammede os fast, saa godt vi kunde.

Pludselig fik jeg i Læ Øje paa noget højt mørkt, der ligesom hævede sig helt op til Skyerne.

»Land i Læ!« brølte jeg med mine Lungers fulde Kraft. »Den Gamle« slap et Øjeblik sit Tag i Rattet. »Nu klar, Gutter — lad løbe Mærsefald, — giv op Undermærsejl!«

Vi løb i Mørket som Vilde mellem hverandre. Skuden hev og slingrede i den voldsomme Sø, og Dækslasten laa hulter til bulter. Propsene røg ud over begge Sider, hver Gang den tog en Sø over, men Ordren blev pareret. De kæmpemæssige Klipper blev nu mere synlige, og vi kunde høre de mægtige Bølgers Drøn imod dem.

»Klar, Gutter! Nu gælder det!« raabte Kaptajnen, »klar ved Anker!« Med eet gav han hende Roret, hun lystrede og svingede rundt, »Lad falde Anker!«

Ankeret rutsjede i Bund.

»Hvor meget Vand, Styrmand?«

»8 Favne,« var Svaret.

»Giv hende dygtig med Kæde, saa er vi sikker paa, hun holder.«

Vi var i Øjeblikket ikke rigtig klar over Situationen, men den Gamle havde som en Følge af sit store Kendskab til den norske Kyst og med de to Pejlinger af Fyret til Hjælp vovet Forsøget at styre ind mellem to store Klipper i Nattens Mulm og Mørke for bag ved dem at finde smult Vande, hvor næsten ikke en Vind rørte sig, og saaledes føre os til en sikker Ankerplads.

»Saa gør vi Sejlene fast, og saa holder vi Juleaften, Gutter!«

Omend det lakkede stærkt ad Midnat, fik Kokken travlt med paa Resterne af Kabysen at tilberede noget varm Mad. Vi blev derefter kaldt ned i Kahytten, hvor vi blev beværtede med baade Spise og Drikke, og til Slut fik vi os et Glas Grog sammen. Da det var Midnat, rejste vi os og ønskede hinanden glædelig Jul. — Kaptajnen gav os Haanden een for een og takkede os, fordi vi havde været saa flinke og manøvreret saa godt — uden det havde vi nu været Dødens sikre Bytte.

Da Turen kom til Mads, vendte han Ryggen til.

»Naa, Mads, skal vi ikke være gode Venner?« sagde Kaptajnen, »fra min Side er der ikke noget i Vejen, selv om vi ikke altid har været enige.«

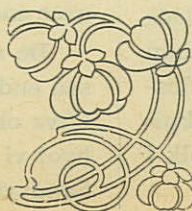
»Jo, Kaptajn, det skal vi, ogsaa rigtig gode Venner,« og med Taarer i Øjnene greb han begge Kaptajnens Hænder og knugede dem, idet han udbrød: »Forlang for Fremtiden af mig, hvad De vil, Kaptajn, og jeg skal aldrig mere nægte at parere Ordre. Jeg er en Mand, der har tumlet om i Verden mere end de fleste og før staaet Ansigt til Ansigt med Døden og aldrig været bange, men aldrig skal jeg glemme, da De med sikker Haand en Juleaften førte os til Ankerplads bag de norske Fjelde.«

Efter vor Ankomst i Lukafet samlede Mads os sammen et Øjeblik; han talte nogle Ord til os om Juleaften, og han fik halet en Salmehog frem af Bibelposen, som var ophængt paa Skottet. Vi sang i Forening nogle af vore gamle Julesalmer, vi havde lært som Børn. Til sidst bad han et Fadervor og takkede Forsynet for vor vidunderlige Redning.

Mads har for mange Aar siden lagt Sejladsen paa Hylden. Han fisker nu fra en af Havnene paa Jyllands Vestkyst; men han lader undertiden, og i Reglen naar det lakker mod Jul, høre fra sig, og det slutter gerne med: »Husker Du den Juleaften ved den norske Kyst; den glemmer jeg aldrig.«

Og det har heller ikke jeg gjort.

A. Høfler.

EN EPISODE UNDER VERDENSKRIGEN

Af Admiral i den norske Flaade Sparre.

I.

Det hemmelighedsfulde Skib.

En smuk Morgen for 11 Aar siden — altsaa i Krigens 3die Aar — og i de første Dage af April Maaned stod en Damper nordover i den vestlige Del af Østersøen med Kurs for Øresund. Skibet var af Middelstørrelse — et Par Tusind Tons Dødvægt eller saa — af den almindelige Type og adskilte sig i Udseende ikke fra de Hundreder af Trampbaade, som daglig færdes i Nord- og Østersøen. Agterude vajede det norske Flag; paa Siderne var med kæmpemæssige Bogstaver malet: »Aud — Norge«, og i Agterspejlet var Bergen angivet som Skibets Hjemsted. Damperen var lastet, men laa ikke særlig dybt i Vandet.

Kommet op imod de tyske Minelinjer ved Falsterbo løb en tysk Torpedobaad op paa Siden og spurgte, hvorfra Skibet kom, og hvor det skulde hen.

»Aud«s Fører paa Kommandobroen syntes imidlertid at være helt ukendt med det tyske Sprog; han umagede sig ikke med at svare og sagtnede ikke Farten. Ved fornyet Henvendelse — dennegang paa Engelsk — fik dog Tyskeren endelig den Besked, at Skibet kom fra Danzig og var bestemt for Kristiania.

»All right! Passér!«, og Damperen fortsatte sin Fart gennem den afmærkede Rende i de tyske Minefelter.

»Aud« af Bergen syntes at have særlig Hastværk og afviste bestemt de senere Henvendelser fra den danske Lodsdamper længere Nord i Farvandet, ligesom dens Manøvre i det hele taget tydede paa, at den ikke satte større Pris paa andres Selskab, som op mod Øresund iagttog den med Interesse. Man fik det Indtryk, at Skibet og dets Besætning følte en vis Lettelse, da det om Aftenen stod op i Kattegat med en fri Horizont og senere skjultes af det frembrydende Mørke.

Et Blik paa Kortet viser, at et Skib, som fra Øresund agter sig til Kristiania, ikke behøver at gøre større Forandring i Kursen, men kan styre nordover langs den svenske Kyst, til det faar Færder i Sigte. Men »Aud« af Bergen var øjensynlig kommet paa andre Tanker og havde bestemt sig til at sløjfe Kristiania som Anløbssted. Kommet vel paa Højden af Skagen satte Skibet pludselig Kursen vestover og styrede ud i Nordsøen, midt mellem Danmark og Norge.

Det var i de Tider almindeligt, at Dampere, som fra Østersøen agtede sig ud i Nordsøen, først gik op under den norske Kyst og saa fulgte denne vestover til Lindenæs. Men »Aud af Bergen« holdt sig omhyggelig klar baade af Kysten og af hvert andet Fartøj, som den mødte paa sin Vej. »Aud« var tydelig en Ven af Ensomheden og undgik ikke alene engelske Krydsere, men endog de mest uskyldigt udseende hollandske Fiskersmakker. Dette kunde synes paafaldende, al den Stund »Aud«s Papirer og meget andet der ombord var i den skønneste Orden. Disse Papirer an-

gav forøvrigt, at »Aud« var paa Vej fra Kristiania med Trælast og Stykgods for Genua og andre Havne i Middelhavet.

Nu er det jo saa, at et Fartøj, som fra Norge vil sejle til Middelhavet, enten kan styre sydover Nordøen og fortsætte gennem Strædet ved Dover og den engelske Kanal, eller det kan sætte Kursen vestover for at sejle sig ud i Atlanterhavet nordenom de britiske Øer.

Men »Aud af Bergen« syntes ikke at ville vælge nogen af disse Alternativer. Skibets Bevægelser blev mere og mere besynderlige: det satte Kursen ret nordover og holdt denne Kurs, lige til det i det fjerne fik Øje paa den norske Kyst med Bremangerlandets graa og snedækte Fjelde, ja fortsatte videre, lige til den naaede Polarcirkelen og Ishavets Vande. Vejret var smukt og klart, men syntes ikke at falde i »Aud«s Smag. Damperen stoppede sin Maskine og lod Dagen gaa hen, før den atter satte Fart paa.

Først da en vestlig Vind satte ind med Regn og usigtbart Vejr, fortsatte »Aud« sin mærkelige Rejse, dens Kurs var nu ikke længere Nord, men vestlig, og for fuld Damp stod Skibet ud i Atlanterhavet mellem Island og Færøerne.

Med frisk Brise og ikke liden Sø og Regntykning passerer »Aud« den engelske Blokadelinje — men ikke ubemærket. Pludselig dukker et svært, graat Skrog op mellem Regnbygerne. Det er en Hjelpekrydser, som ligger duvende i Søen med Maskinen smaat i Gang.

Vil Engelskmanden standse »Aud«, sende Baad ombord og undersøge den? Nej, den lille Lastedamper med det neutrale Flag og de røde, blaa og hvide Malerier paa Siderne faar uhindret Lov til at passere.

Lad os tænke os, at Engelskmanden havde firet et af sine Sidefartøjer af og sendt en Officer ombord i »Aud«, hvad vilde han da have fundet? Han vilde have fundet et Skib med sine Papirer i den bedste Orden, og om han havde beordret Lugerne aabnet, vilde han kun have fundet det, som Fortegnelsen angav: Telegrafstolper, Træværk, færdige Dørkarme, Vinduesposte, Stentøj o. l. Han maatte i al Fald have trængt dybt ned i Lastens Indhold for at finde noget andet. Han vilde ogsaa i Kaptajnens Kahyt have fundet norske Journaler og Dagbøger, nøjagtig ført fra Afrejsen fra Kristiania. Brevet fra Rederiet i Bergen med Ordre og Direktiver for Føreren. Han vilde have fundet Besætningens Ejendele, Inventar, Kogekar osv. alt mærket og med alle andre Tegn paa norsk Oprindelse lige til de mindste Enkeltheder og ikke nye, men passende brugt og slidt. Han vilde blandt andet have fundet en Mandskabsliste, saalydende:

Kaptajn: Niels Larsen.

1. Styrmand: Eilert Brodersen.

2. » Knut Hansen.

1. Maskinist: Frederik Oxelboer.

2. » Peder Stickling.

3. » Gustav Kvige.

Stuart: Erik Johannsen.

Matros: Jacob Storhus.

» Peder Pathiesen.

» Jens Christiansen.

» Henrik Skjoel.

» Peder Kvakkel (Kok).

» Niels Nielsen.

Fyrbøder: Christian Pedersen.

» Ludvig Gjoelde.

» Harald Buskap.

» Cornelius Rasmussen.

» Halvard Svenske.

» Jørgen Ard.

» Gustav Asmussen.

» Frants Dahl.

» Knut Holger.

Vel — alt dette vilde vedkommende Officer have fundet, og efter al Sandsynlighed vilde han have trykket Kaptajn Larsens Haand:

»All right, captain,« gaa ombord i sit Skib og meld sin Chef: »Alt i Orden ombord paa »Aud«, og faa Minutter efter vilde dette Skib fra Krydseren have modtaget det velkomne Signal: »Proceed«!

Men det kunde ogsaa have haendt, at vedkommen- de Officer var af en særlig mistænksom Natur, eller at han kendte det norske Sprog saa godt, at Navne som »Oxelboer«, »Kvakkel«, »Pathiesen« o. l. forekom ham mere end mærkelige.

I saa Fald er det ikke usandsynligt, at han vilde have ladet sin Kvartermester semaforere til Krydseren, faaet sit Mandskab forstærket, spærret det tyske Mandskab (for Tyskere var de alle tilhøbe) inde i et af Dækshusene og givet sig til at undersøge »Aud« nøjere.

Om han saa havde ladet det øverste Lag af Lasten fjerne, vilde der for de nysgerrige Engelskmænds Øjne have vist sig Kasse efter Kasse, omhyggeligt tilspigret, med røde og sorte Mærker og fulde af Vaaben og Ammunition.

Og det tør hælde, at om Engelskmændene havde fjernet Skiddentøjet i en af Kistebænkene i Kahytten, vilde de have fundet en Jernlem at aabne og en Trappe, som førte ned til et hemmeligt Rum, afdelt fra Lasten ved Staalvægge, og fuldt af tyske Uniformer, tyske Flag og Vimpler, Vaaben, Sprængstof, Lunter og alt til Faget henhørende.

Dog, som sagt, intet af dette haendte, og den uskyldigt udseende Dame fra Bergen fik uhindret Lov at forsætte sin eventyrlige Rejse.

En stor Fare havde de tyske Eventyrere undgaaet, men un for at møde en anden og endnu større, omend af en anden Art. Et Par Dage efter Mødet med den engelske Krydser ryger der en Storm op af orkanagtig Styrke og med voldsomt Hav. I Dis og Snetykning kommer »Aud« op i Grundene ved den berygtede

Klippe Rockall, som ensom ude i Atlanterhavet stikker sine sorte Takker op af Søen.

Om Bord i »Aud« viste man ikke, paa hvilken Side af Klippen man befandt sig. Det berettes, at paa et Tidspunkt gik Lodskuddene helt ned til 8 Favne, og et forfærdeligt Grundbraad syntes et Øjeblik at skulle begrave den lille Damper. Den rejste sig imidlertid som ved et Mirakel og rystede Vandet af sig. Ødelæggelsen ombord var stor, men Skibet var tæt, og Maskinen arbejdede fremdeles.

Efter Storm kommer Stille, og den 20. April finder vi »Aud af Bergen« i bedste Velgaaende udfor Traleebugten søndenfor Shannonflodens Munding paa Irlands Vestkyst.

Hvad var »Aud«s Bestemmelse? Hvad var Tyskernes Hensigt med at transportere over Havet Haandvaaben og Ammunition, som tydelig var bestemt for Landtropper, for Soldater, ikke for nogen af de faa tyske Hjelpekrydsere, som endnu gik frit omkring paa de store Have?

For at faa Forklaringen maa vi gøre en Sceneforandring, forlade »Aud«, dens Fører og Besætning og lade nye Personer optræde i det Drama, som skulde udspilles.

II.

Sir Roger Casement.

Under Verdenskrigen havde det britiske Rige at kæmpe mod ikke alene ydre Fjender, men ogsaa med Fjender indenfor Rigets Grænser.

Det Had og den fjendtlige Stemning, som Ierne gennem Aarhundreder havde nærret mod Engelskmændene, Landets Erobrere, og som i al denne Tid havde ulmet og til sine Tider slaaet ud i lys Lue, og som Indførelse af Selvstyre for Irland ikke havde formaaet at slukke, gav sig under Verdenskrigen (April 1916) Udslag i et aabenbart Oprør, som under de daværende Forhold var alvorligt nok for det britiske Rige. Og det gentog sig, hvad der havde fundet Sted i det 16., 17. og 18. Aarhundrede, at Ierne for at vinde Frihed forbandt sig med Rigets ydre Fjender og fjendtlige Styrker, eller Vaabentransporter blev dirigeret til Irlands Kyst for at understøtte Øboernes Oprør eller Frihedskamp.

Hvilken af disse to Betegnelser, der bør vælges som den rette, er ikke godt at sige; det kommer an paa, fra hvilket Standpunkt man ser Sagen.

For mange, maaske Størsteparten af Ierne, stod Engelskmændene som det irske Folks Undertrykkere og Fjender og Kamp mod disse som en retfærdig Frihedskamp. For Engelskmændene stod en Rejsning fra Iernes Side som simpelt Oprør og saa meget mere forkasteligt, som det skete paa en Tid, da Riget stod midt i en alvorlig Kamp mod ydre Fjender. Og dette Forhold kunde ikke forandres — mente man — selv om det indrømmedes, at Engelskmændene selv for en stor Del — ved haard og hensynsløs Optræden i tidligere Tider — bar Skylden for de bitre Følelser, som næredes mod dem paa »den grønne Ø«.

Vi ved, at allerede i den nærmeste Tid før Verdens-

krigens Udbrud havde Forholdene i Irland taget en meget kritisk Vending.

Sagen var, at ikke hele Irland eller hele den irske Nation stod enig om at søge størst mulig Uafhængighed af England. Der herskede store religiøse og politiske Modsætninger mellem Befolkningen i de forskellige Landsdele. Den protestantiske Befolkning i Øens nordlige Grevskaber (Ulster) delte ikke den øvrige katolske Befolknings Syn og saa i Indførelsen af Selvstyre for Irland (home rule) en Trusel og en Fare for sin Stilling som loyale og kongetro Borgere af det britiske Rige. En Følelse som endog ledede til Oprettelsen og Organisation af væbnede og militært organiserede Styrker og Frivillige. Styrker paa mere end hundrede Tusinde Mand under den kendte Politiker Sir *Edward Carsons* Ledelse, som stod beredt til med Vaaben i Haand at hævde deres Uafhængighed af det øvrige Irland. England saa sig ilde lønnet for den Retfærdighedssans, det mente at have udøvet ligeoverfor Irland ved Indførelse af »home-rule«. Regeringen viste imidlertid stor Svaghed overfor de ulsterske Oprørere — en Svaghed, som nok kan forklares, men næppe forsvares.

Den nærmeste Følge af disse Foreteelser var naturligvis den, at Agitationen indenfor de store Masser af det katolske Irland fik øget Kraft. Agitationen for et helt uafhængigt Irland, Oprettelsen af væbnede Organisationer, som allerede tidligere var begyndt, fik og saa her øget Fart. Foruden den tidligere kendte Organisation af »The citizen army« kom yderligere de irske »Sin Feiners*) Volunteers«.

Da Krigen brød ud, var Forholdet det, at: »en betydelig Del af Irland stod under Kontrol af væbnede Styrker under Ledelse af Mænd, som aabent vedkendte sig deres fjendtlige Sindelag mod England og var beredvillige til at hilse som velkomne og hjælpe Englands Fjender«. Saadan lyder Indberetningen fra en engelsk Embedsmand til den engelske Regering. De engelske Garnisoner og politiske Styrker paa de forskellige Steder i Irland var nemlig helt utilstrækkelige til i Tilfælde at tage Kampen op mod Organisationerne.

Iernes politiske Leder i Parlamentet, Sir *Redmond* og hans nærmeste Tilhængere tog vistnok Afstand fra deres Landsmænds revolutionære Holdning og tilraadede dem i Verdenskrigen at kæmpe loyalt ved Engleskmændenes Side mod ydre Fjender. Men de lokale Ledere fulgte ikke Mr. Redmond, og bagved dem stod Masser af det irske katolske Folk, og til deres Disposition stod svære Pengemidler, som strømmede ind fra den talrige irske Befolkning i Amerikas forenede Stater.

Under disse Forhold var det ikke underligt, at de irske Oprørslederes Øjne vendte sig mod Tyskland, og at Tyskland rettede sine Øjne paa Irland som et Udgangspunkt, hvorfra det kunde ramme sin mægtige Modstander.

Det er i denne Forbindelse, at vor Opmærksomhed

henledes paa en Mand, som skulde spille en ligesaa mærkelig som tragisk Rolle i Historien: *Sir Roger Casement*.

Roger Casement tilhørte en god gammel Familie af engelsk Oprindelse, bosat gennem lange Tider i det irske Grevskab Antrim og kendt for sin loyale Holdning overfor Regeringen. Hans Fader havde været Officer i den britiske Armé.

Roger Casement havde i sine yngre Dage befattet sig med Handelsforetagende paa Nigerkysten, Vest-Afrika, og havde opholdt sig der i længere Tid. Hans Kendskab til de afrikanske Forhold skaffede ham Ansættelse i den engelske Konsuletat, først som Konsul i Lourenco Marques og senere i Congostaten. Herfra blev Casement forflyttet til Syd-Amerika, og han endte som britisk Generalkonsul i Rio de Janeiro.

Casement viste sig som en Mand med Idealer og Hjertelag. Han traadte flere Gange i Skranken som Forsvarer af de mishandlede Indfødte baade i Congo-staten og i Brasilien. Han henledte i officielle Beskrivelser den britiske Regerings og Almenhedens Opmærksomhed paa Europæernes skamløse Udnyttelse og Grusomhed mod de Indfødte under Jagten paa Gumi. Vi husker saaledes den berygtede Putomayo-Affære i Brasilien. Det var hovedsagelig gennem Casements Anstrengelser, at denne uhyggelige Sag kom for Dagens Lys.

I Aaret 1911 blev Casement »knighted« og kunde saaledes knytte Titelen »Sir« til sit Navn. I 1913 søgte han paa Grund af svækket Helbred Afsked, blev pensioneret og tog Bopæl i Irland.

Det var dog først et Par Aar senere, at Sir Roger viste sig som en regeringstro Mand, og da han i 1911 fik sin Ridderværdighed, svarede han med et yderst høfligt Brev, hvori han forsikrede Regeringen om sin Loyalitet og Hengivenhed for Kronen. Han hævdede sin Pension lige til Slutningen af September 1914.

Det var i Slutningen af 1913, at Sir Roger begyndte at optræde som Agitator for den separatistiske Virksomhed i Irland, og efter Krigsudbruddet i 1914 finder vi ham som Talsmand for de mest yderliggaaende Tendsenser.

Han ikke alene advarer sine Landsmænd mod at tage Tjeneste i den britiske Hær, saaledes som af Hr. Redmond tilraadet, men han viste sig snart som en virksom Tilhænger af de Planer, som gik ud paa at søge Hjælp hos Rigets Fjender for derved at vinde Irlands Uafhængighed og Selvstændighed.

I et Brev, skrevet af Sir Roger i August 1914, forekommer følgende Passus:

»Det maa være helt klart, at Irland maa blive trukket ind i hvilken som helst Krig, som England maa blive indviklet i. Men at vi frivillig skulde stille os paa den fejlagtige Side for at forhindre Englands Nederlag, det er Raad, som kun Forrædere og Daarer kan give. For Tiden er vor Optræden passiv, men den kan ikke blive saadan for altid. Den Dag, da en tysk Flaade behersker Den irske Sø og Forbindelsen med England, den Dag vil blive den første Dag af Irlands Uafhængighed og Havets Frihed . . .«

*) Sinn Fein er det galliske Udtryk for »os selv«.

Sent paa Efteraaret 1914 finder vi Sir Roger i Berlin som de oprørske Irlænderes Agent. Han havde lagt Vejen over Norge. De engelske Myndigheder fulgte ham vistnok allerede paa den Tid med Opmærksomhed, og vi vil huske de Røverhistorier, som dengang var sat i Omløb om, at den britiske Minister i Kristiania havde stræbt ham efter Livet.

Sir Roger blev som Ambassadør for Ierner vel modtaget i Berlin og Foranstaltninger truffet, for at han kunde iværksætte sin Agitation blandt Krigsfanger for Oprettelse af en irsk Brigade til Kamp mod Engelskmændene.

I den Hensigt blev Fanger af irsk Nationalitet skilt ud fra de forskellige Fangelejre og samlet — efter Sigende et Antal af to à tre Tusind — paa et Sted, hvor saa Sir Roger begyndte sin Virksomhed.

Efter hvad der berettes i engelske Kilder har dog Sir Rogers Anstrengelser for at overtale sine Landsmænd kun baaret ringe Frugt, bare et halvt hundrede Stykker fulgte hans Opfordring, mens Størsteparten mødte hans Veltalenhed med Piben og Hyssen.

Iethvertfald synes man at have maattet opgive Planen om Dannelsen af »den irske Brigade«. Sir Roger opnaaede dog hos den tyske Regering, at der blev udrustet en Ekspedition for at bringe Vaaben og Ammunition til hans Landsmænd.

Det er denne Ekspedition, som vi finder embarkert paa den »norske« Damper »Aud« og hvis Oplevelser indtil den 20. April 1916 vi alt kender. Endvidere blev en Undervandsbaad stillet til Sir Rogers Disposition for at han med denne kunde naa den irske Kyst samtidig med Vaabenforsyningen og til den Tid, da Rejsningen i Irland var aftalt at skulle finde Sted.

Som Ledsagere havde Sir Roger en vis Kaptajn *Monteith* samt Sergant *Bailey*, en af Krigsfangerne fra de tyske Fangelejre.

Sir Rogers naive Forhaabninger til, at Tyskerne skulde overtage Herredømmet paa Havet, var gaaet op i Røg, og man havde i Tyskland maattet indskrænke sig til at gøre det muligt for ham undervands at sætte Kursen for Irlands Kyst og paa den Maade slippe forbi de engelske Krydsere, som fremdeles var Herrer paa Havets Overflade.

Til at føre Vaabentransporten over Havet under Flag blev valgt Handelsdamperen »Castro«, tidligere tilhørende den engelske Wilson-Linie, men beslaglagt i Hamburg ved Krigens Udbrud.

Fartøjet var ganske vel skikket til det Øjemed. Det var et godt bygget Skib af almindelig Størrelse og af ordinært Udseende. Det kunde, naar det blev presset, gøre en Fart af mindst 12 Knob, altsaa noget mere end en almindelig Trampbaad.

Som Fører for Ekspeditionen blev valgt en Reserveofficer i den tyske Flaade, Kaptajn *Karl Spindler*, en energisk og modig Mand, som havde mange Forudsætninger for at kunne gennemføre sit Forehavende. Han tjenstgjorde paa den Tid som Chef for et af den tyske Krigsflaades Bevogningsfartøjer, han havde mange Aars Erfaring som Officer i Handelsflaaden. Han talte bl. a. udmærket Engelsk, men havde ikke

Kendskab til det norske Sprog — noget, som lettelig kunde være kommet ham dyrt til at staa, al den Stund hans Skib med Besætning optraadte i norsk Forklædning.

Af hvad tidligere er berettet vil man forstaa, at Forklædningen i de aller fleste Henseender var fortrinligt gennemført og med tysk Grundighed; men desto mere forbauses man over, at den dog paa enkelte Punkter var saa mangelfuld, som den var. Føreren selv var som sagt ikke kyndig i det norske Sprog, og det var heller ikke Tilfældet med nogen af hans Mandskab. Og Navnene i Mandskabslisten var af den Art, at de ikke kunde staa for en nærmere Granskning.

Som vi har set, og vil se, kom imidlertid disse Ting ikke til at spille nogen Rolle.

Kaptajn *Spindler* lod først sit Skib ved Værftet i Hamburg undergaa en Overhaling og forsyne med det hemmelige Rum midtskibs. Dernæst begav »Castro« sig til Lübeck, hvor det tog sin Last ind; mens Chefen var i Berlin og der modtog sine hemmelige Instruktioner.

Under tysk Flag og Navnet »Libau« stod Damperen ud af Lübeck Havn. Det var først ude i Østersøen, at det norske Flag blev hejst, de røde, blaa og hvide Farver malet paa Skibssiden og Navnet »Aud« af Bergen anbragt paa passende Steder.

Det er ikke usandsynligt, at man i England allerede paa dette Tidspunkt var vidende om de tyske Planer om at understøtte de irske Oprørsplaner ved en Vaabentransport. Ifølge »Kölnischer Zeitung« skal Underretningen have naaet de engelske Myndigheder fra Amerika, idet den tyske Legationsssekretær i Washington i Undergrundsbanen skal være berøvet Dokumenter, som omhandlede Planen — Dokumenter, som derefter blev oversendt de engelske Myndigheder. Umulig er det heller ikke, at »Libau« kan være iagttaget i de tyske Havne af de engelske Spioner, som visseligen ikke savnedes der.

Men nøjagtig Kendskab til »Aud«s Bevægelser kan Englænderne næppe have haft paa Tidspunktet ved Skibets Afgang eller i den nærmeste Tid efter. I saa Fald vilde vistnok de engelske Blokadekrydsere have ført en nøjere Opsyn end de viste sig at gøre.

Derimod er det nok sikkert, at det engelske Admiralitet senere — den 18. April — modtog hemmelig Underretning, uvist gennem hvilke Kilder, om Sir Rogers Afsejling fra Wilhelmshafen med den tyske Undervandsbaad og om, at en Rejsning i Irland var bestemt til den 22. samme Maaned.

Og paa den Tid, da »Aud« nærmede sig Irlands Kyst havde Englænderne ogsaa Rede paa, at Skibet var undervejs.

(Fortsættes.)

AALBORG**Bazar Caféen,**

Østerbro 42, — Aalborg. — Tlf. 1736.

*Byens billigste Café.**Ingen Drikkepenge.***OTTO CHRISTENSEN****Aalborg nye Dampbageri, Urmager Nielsen**

Nørregade 16. - Tlf. 1968.

Christiansgade 1, Aalborg.

Rugbrød- Sigtebrød- & Franskbrødsbageri.

Alle Reparationer udføres.

Leverandør til Marinen.

BRDR. MORTENSEN

Tlf. 3930.

Gl. Gasværk. Aalborg.

Tlf. 3930.

*Alle Kedel- Motor- og Maskinreparationer
udføres hurtigt og solidt.***IMPORT-KOMPAGNIET, KAFFE, THE, KOLONIAL, CIGARER & TOBAKKER**

Salg til Private til engros Priser. Største Lager. Billigste Priser.

Ind ad Porten.

Vesteraagade 13 eller Kattesundet 16, Aalborg. Tlf. 546.

Varene bringes eller forsendes overalt.

Aksel Reese, Café & Restauration

Anbefales Medlemmer.

Telf. 2630.

Aalborg.

Telf. 2631.

Nyhavnsgade 22.

„GRAND“, Jens Jensen,

Torvet, Nørresundby. Telefon 5090.

Cigarer — Tobakker — Vine — Likører.

Karl Borring,

Skraagade 5, Nørre Sundby. Telefon 2791.

Alt i Manufaktur & Herrelingeri.

Anbefales Medlemmer.

MILLION,

L. Ludvigsen,

Bazarbygningen, Østerbro, Aalborg. Tlf. 2296.

Tobak, Cigarer, Vin & Spirituosa bedst og billigst.

STORT SMAGFULDT UDVALG I GULD- OG SØLVVARER TIL SMAA PRISER.
GULDSMED TLF. 2786
BAZARBYGNINGEN · REBERBANGSG. 7.

C. V. Rusholt, Godthaabsgade 46.

AALBORG — Tlf. 3589.

*Alle Kedel-, Motor- og Maskinreparationer
udføres hurtigt og solidt.***Larsen & Olesens Maskinværksted.***Spec. Motorreparation.*

Kattesundet 21, AALBORG. Tlf. 656.

Medlem af Marineforeningen.

AAGE MILLING*Kolonial — Delikatesser —
Vine — Tobakker.*

Østerbro 73, AALBORG

(Bazarbygningen).

Tlf. 5091.

Man spiser sin FROKOST i

Kloster-Caféen

(ved Slagterboderne).

Bedste Madstet. — Rigtig Mad til de rigtige Priser.

Charles Frellsen, Aalborg. Tlf. 944.

(forhen Café Urban). Anbefales Medlemmerne.

Christoffer Larsen,

Sofiendalsvej 5, Aalborg.

Tlf. 4747 (to Gange 47).

Autokørsel.

Reel Betjening.

Nørresundby Maskinfabrik

& Jernstøberi.

Telf. 2335 Vestergade 41 Telf. 2335

MEYER & RICHTER

Alle Maskinreparationer udføres.

ÆGGERT CARSTENS,

AALBORG - TLF. 824 - 1624.

1ste Kl. Kod- & Fedevarerudsalg.

Leverandør til Marinen.

Bogbinderiet

Hjelmestald 18 (fh. Frederikstov I)

AALBORG - Telefon 729

Alt til Faget henhørende udføres.

A. Bengtson,

Cyklehandler,

Valdemarsgade 8, Aalborg.

Tlf. 4372.

Stort Udvalg. Billige Priser.

Alt i Tilbehør.

S. H. Simonsen,

Skotøjsforretning,

Vestergade 65 - NR. SUNDBY

Alle Reparationer udføres.

C. A. Colding

Nørregade 15

Stort Udvalg i Lædervarer.

Aalborg Telf. 588.

M. Normann Christensen,

Østerbro 42, Aalborg. Tlf. 4646.

(Bazarbygningen).

Anbefales d'Hrr. Medlemmer.

1ste Kl. Skrædderi.

F. Overgaards**Protokol- og Bogbinderi**

Haandforgylteri, Aagade 2.

anbefaler sig med alt til

Faget henhørende.

Knud Knudsen,

AALBORG — Telf. 4941.

Hjemmebageri,

Reberbansgade 16.

Th. Andersen,

Skibs- & Baadebygger.

Ved Baadehavnen, Aalborg.

Tlf. 2419.

Vaskeriet Solglimt

(Norie Lundby).

anbefales d'Herrer Medlemmer.

Eget Fabrikat. Eget Fabrikat.

Holger Olsen,

Reberbanegade 23, Aalborg.

Tlf. 5186.

„Rektor“ stor Kvalitetscigar 25

„Pogen“ lille „ 15

Manifesto bedste Haandrullede Cigar m. Havanna 30

En gros, en detail.

Aage Guldager,

Sadelmagerforretning,

Hadsundsvej 5 - AALBORG

Tlf. 5184. Anbefales Medlemmerne.

Valdemar Knigge

Cigarer & Tobakker.

Skolegade 15, Aalborg.

Tlf. 2627.

Adolph Nielsen,

Frugt- & Grøntforretning,

Søndergade 48, AALBORG

Tlf. 4877.

Aalborg Drivremmefabrik,

N. J. Nielsen,

Jomfruanegade 9, Aalborg.

Tlf. 1676.

Trikotage og Sengeudstyr.

Bertha Hupfeldt,

BISPENSGADE 15, AALBORG. Tlf. 1274.

Leverandør til Lotteriet.

Sig det med**Blomster**

fra

M i m o s a.

Tlf. 551. Aalborg. Tlf. 551.

A. P. Møller, Møbelpolstrer,

Danmarksgade 23, AALBORG

Telf. 1673.

JENSEN & OLSEN

ESBJERG JERNSTØBERI & MASKINFABRIK
MASKIN- OG SKIBSREPARATIONER

TELEFON 31, TELGR.-ADR. „THOR“

ESBJERG SKIBSBYGGERI

VED DOKKEN.

Telf.: Skibsbyggeriet 253. N. RAUN-BYBERG Telf.: Privat 1238.

Nybygninger og Reparationer udføres.

Lager af Materiel og Skibsinventar.

J. LAURITZENS KULFORRETNING A/S

KUL- & COKE-IMPORT

TELEGRAMADRESSE: »CARBONIA«

TELEFON NR. 113 & 828. EFTER KONTORTID 1718.

STATSTELEFON NR. 70. **ESBJERG.**

R. MØLLERS Skibsværft,

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Faaborg Jernstøberi & Maskinfabrik

ved C. C. JENSEN anbefaler sig med

Skibsartikler.

Specialitet: Skibspumper.

Forlang illustreret Katalog

Chr. Jensen & Søn,

Urbansgade 5, Aalborg.

Tlf. 5174.

Stort Udvalg i

Dame- og Herrefodtøj.

AARHUS

O. P. Nitschke,

St. Paulsgade 42, Aarhus. Tlf. 386.

Kul, Koks, Brænde.

Leverandør til Marinen.

Kongelig Hof- Blomsterhandler
Leonard Abel.
Centrum Guldsmedgade 2
Telefon Aarhus. Nr 154

Chr. Nielsen,

BAGERI & CONDITORI

Telf. 1080. Østbanetorvet 17. Telf. 1080

Leverandør til Marinen.

Andreas Skaarup, Aarhus.

Colonial- og Delicatessforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

SOPHUS E. JOHNSEN & Co.

SKIBSHANDEL, DRAGENBERGHUS

Telegramadresse: Sejus. Telf. 2859, Riks Skov 157.

Medlem af Marineforeningen.

Alt. som kan udføres fra Frilager.

HAVNEGADE 32, AARHUS

L. P. Jørgensen,

Assens billigste

Kolonial- og Skibshandel.

Kun 1ste Kl. Varer leveres.

Strandgade. Lev. til Marinen. Telf. 104.

Vestfyens Kulimport,

Assens

Kul. Kokes, Briketter, Brænde.

Telefon: Assens 250

Leverandør til den kgl. danske Marine.

Johs. Pedersen,

1ste Kl. Kød- & Paalægsforretning,

Adelgade 54 - Bogense - Tlf. 23.

Leverandør til Marinen.

Bogense Fiskesalg,

Fisk en gros & en detail.

Havnen - Bogense - Tlf. 206.

P. N. Pedersen,

Conditori & Café.

Østergade 8, Bogense - Tlf. 39.

Leverandør til Marinen.

Bogense Mejeri.

Kun 1ste Kl. Mejeriprodukt.

Leverandør til Marinen.

J. H. Christiansen,

1ste Kl. Blomster- & Grøntforretning.

Adelgade 98, Bogense. Tlf. 69.

Leverandør til Marinen.

Herman Agerup,

Strandgade 3, Faaborg. Tlf. 269.

Kolonial- & Skibsproviantforretning.

Leverandør til Marinen.

Lauritz Nielsen,

1ste Kl. Forretning i Vin, Kolonial, Delikatesser, Cigarer & Cigaretter.

Torvet 8, Faaborg. Tlf. 23.

Emil Hansen & Søn

Kødudsalg

fører kun Prima Varer.

Østergade 5 - Faaborg - Tlf. 40.

Leverandør til Marinen.

A. Jacobsen,

Wienerbageri & Conditori,

Torvegade 23, FAABORG. Tlf. 112.

Leverandør til Marinen.

A. Reimers Eftf

Faaborg. — Tlf. 31.

1. Kl. Kød- & Paalægsforretning.

Leverandør til Marinen.

Gartneriet „VIRKELYST“,

K. MADSEN

Frugt - Grønt - Kartofler - Buketter.

Grønnegade 7 - Faaborg - Tlf. 486

Leverandør til Marinen.

Brødfabrikken „Faaborg“

A. J. ANDERSEN

Priorens- og Faaborg - Telf. 585.
Leverandør til Marinen.

Faaborgs Herregaardsmejeri,

Kun 1ste Kl. Mejeriprodukter.

Leverandør til Marinen.

Faaborg Fiskeexport

Telefon 74.

Havnen.

Mathilde Petersen,

Gl. Torv, Frederikshavn.

Frugtforretning & Confiturer.

Telf. 282.

Chr. Hyldahl Bagner,

Lodsgade 4, Frederikshavn.

Kolonial-Forretning.

Specialitet: KAFFE

Absolut 1. Kl. Varer til billigste Dagspriser.

Oscar Ehlert,

Danmarksgade 86, Frederikshavn.

Flæsk, Oksekød, Fedekalkvæk, Røgvare.

Paalæg til billigste Dagspris.

Tlf. 678. Leverandør til Marinen.

P. Schou & Co.

Skibshandlere.

Frederikshavn. Tlf. 12. Stats 17

Leverandør til Marinen.

Lauritz Nielsen

Skibsproviantering,

Havnen, Frederikssund, Telf. 8.

Grundlagt 1884.

Leverandør til Marinen.

TH. THOMSEN,

Havnen, GRENA Tlf. 181, Stats. 15.

Kolonial- og Skibsproviantering.

Leverandør til Marinen.

Marinus Nielsen,

Havnen, GRENA Tlf. 235.

1ste Kl. Kød- & Fedevareforretning.

Lev. til Marinen. Medlem af Marineforeningen.

CARL CHRISTENSEN

Toldbodplads 2

Helsingør — Telf. 916

St. Annegade 44. Stengade.

1. Kl. Wiener- og Franskbrødbageri.

Leverandør til Marinen.

Konserves - Frugt & Grøntsager.

Alt i Aartidens Specialiteter.

Tlf. 1127 - Frugtcentralen - Østergade 12 - Kolding.

Leverandør til Marinen.

Edv. M. Jensen

SKIBSPROVIANTERING

Holbæk nye Havn

Reel Betjening. - Billigste Dagspriser.

Lager af Skibsartikler - Udførselsv.: Tobak etc. etc.

Strandgade Telefon 355

Carl Nielsen,
1ste Kl. Kød & Fedevarerforretning
Østergade 18 - Kolding - Tlf. 597.
Leverandør til Marinen.

Knud Hansen,
Masnedsund, Tlf. Vordigb. 90.
1. Kl. Kød- og Fedevarerudsalg.

A. L. Nielsen,
Randers — Tlf. 224.
Skibsprovierantering.
Leverandør til Marineen

N. Hammerum.
1ste Kl. Slagterforretning.
Nørregade 19 - Vejle - Tlf. 243.
Leverandør til Marinen.

AKTIESELSKABET DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(The East Asiatic Company, Limited)

KØBENHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Egne Agenturer: Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Tientsin Dalny, Harbin, Vladivostok, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban, Johannesburg og Cape Town.

Regelmæssig Rute fra Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.

Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter Teak og andre Træsarter.

Eksport til oversøiske Pladser af europæiske Produkter. — Skov- og Savmølle drift i Siam.

Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

T. A. Sallys Eftf.

Fedevare og Fjerkræ en gros. Kun 1. Kl. Varer føres.

Telefon Central 566 & Byen 8566.

Svenskt Kvalitetsstål

är en garanti för hållbarhet och slitstyrka hos verktyg och redskap.

Vi tillverka:

Liestål, Yxstål, Plogbillstål, Fjäderstål, Borrstål, Verktygstål, smidda Stålspekt och övrigt Smide, Skruv, Rör och Rördelar samt kallvalsat och draget Stål. Allt av yppersta kvalitet.

Uddeholms Aktiebolag, Uddeholm, Sverige.

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ OG LANDFORSVAR, PANSERPLADER, PROJEKTILER.

Bofors LUFTBEHOLDERE TIL TORPEDOER M.M. ALLE SLAGS SMEDEGODS OG STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

F. E. WEBER & SØNNER

Kgl. Hof. Forgylde

St. Kongensgade 36-38 - Telefon Palæ 826

Forgylde Møbler — Spejle
Trælysekroner og Lampetter.

Specialitet: Indramning og Restaurering af gamle
Kobberstik og Malerier.

Peter Sørensen,

Fedevareforretning,

Falkonerallé 120. Tlf. 659.

Leverandør til Militær Afd.

J. J. Jensen,

Tømrermester.

Frederikssundsvej 194.

Telf. Bella 108.

Slagtermester

VILHELM HANSEN,

Kontor: Colbjørnsensgade 14.

KØD EN GROS

Telefon 15847.

Æg- Smør
Margarine - Ost

V. Boulevard 37
Tlf. 6162.

Emil Andersen,

Bagermester

Borgergade 120.

OTTO SUENSON & CO.

Dr. Tvergade 7, Telefon Central 482.

Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og Officersforeningen.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt.

Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.

Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.

Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit m. m.

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.:
HANSEN

KØBENHAVN

Amaliegade 35.

C. K. HANSEN

DAMPSKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.

Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.

Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“.

Bunkerkul-Afd.

Telegr.-Adr.: Bunkerdepot.

KØBENHAVNS-BUNKERKUL-DEPOT

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN (SVERIGE)

PRIMA KOLDTRUKNE SØMLØSE RØR AF JERN og STAAL
TIL DAMPKEDLER FOR KRIGSSKIBE, TIL BYGNING AF FLYVEMASKINER OG TIL FLYVEMASKIN-
AKSLER MED ca. 110 kg. pr. mm² BRUDSTYRKE.

REPRÆSENTANTER:

V. LØWENER

TELEFON C. 7885

TELEGR.-ADRESSE: „STAALLØWENER“

VESTERBROGADE 9 B. KØBENHAVN B.

STRÖMSNÄS JERNVÄRKS AKTIEBOLAG

DEGERFORS (SVERIGE)

— FREMSTILLER ALLE SORTER SIEMENS MARTIN STAAL & JERN AF FINESTE KVALITET —
SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

REPRÆSENTANTER

V. LØWENER

VESTERBROGADE 9 B. - KØBENHAVN B.

TELF. C. 7885. TELEGR.-ADR.: STAALLØWENER

J. WIEDEMANN'S

statskontrollerede

Fedevare- og Pølsefabrik
RABESHAVE LANGEBOGADE 6

Telefon 798

Carl F. Petersen
Gasværksvej 9
København V.

Telf. C. 1138.

VÆRKTØJ - MØBEL- & BYG-
NINGS-BESLAG EN GROS.

Bogbinder

Michael Rasch

Nørrevold 12

Henrik Pontoppidan's Eftf.

E. HINDSGAUL

Havnegade 21. København K. Telefon 13014.

Kartofler & Grøntsager

en gros.

Leverandør til den danske Marine.

Alle Mejeriprodukter.

1ste Klasses Varer.

E. Thörn, Borgergade 144.

Telefon Palæ 695.

Rylander & Rudolphs

Fabriks A. Bol.

Stockholm

KOLBØRSTER

Generalagentur:

Nytorv 5 - Köpenhamm.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie

ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni

Aktieselskab

Cigarer, Cigaretter og Vin,

M. PETERSEN,

Gernersgade 5. Tlf. Palæ 398.

NB. Lotterikollektion.

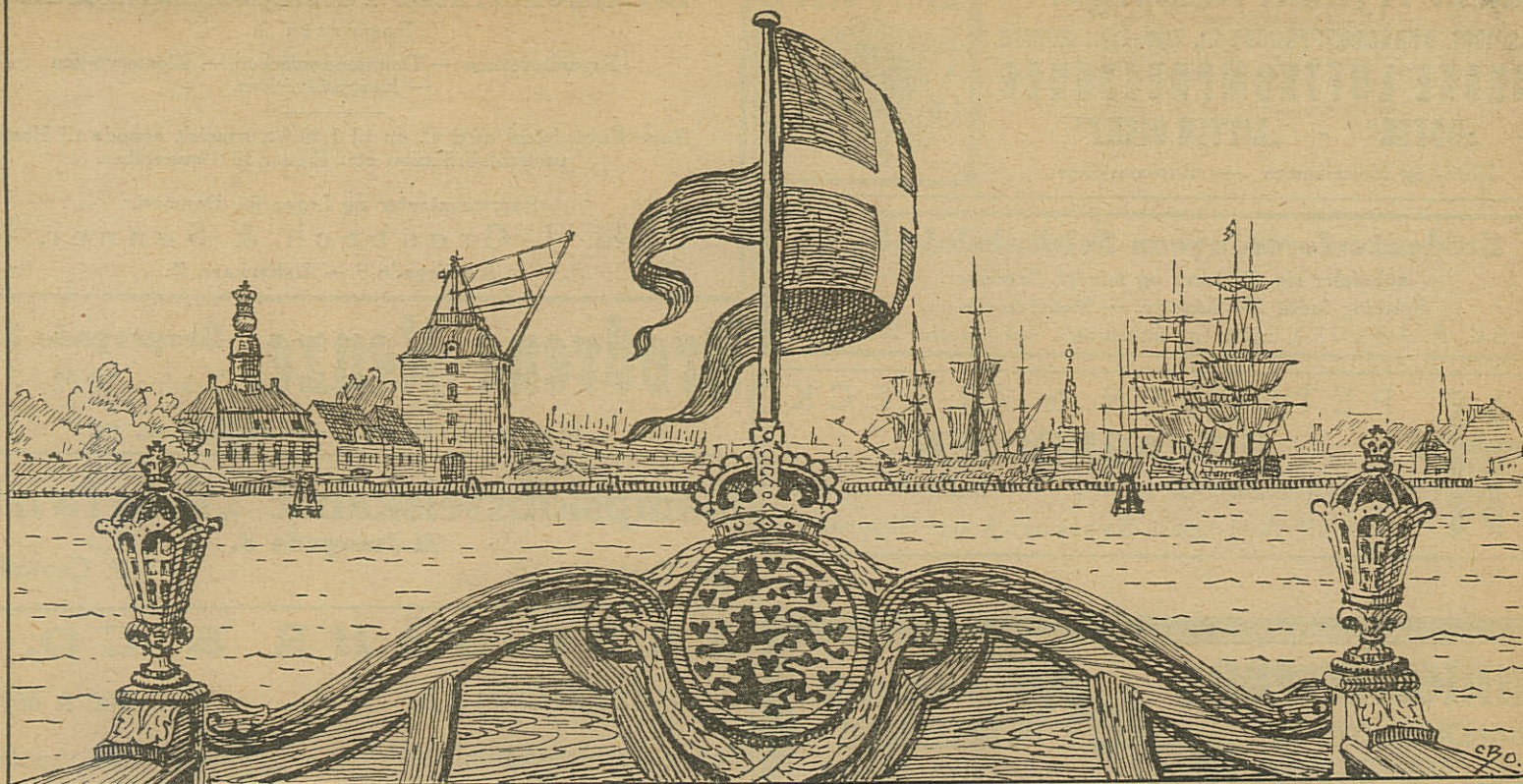
V. MAALE,

Blomster- & Kransehandel

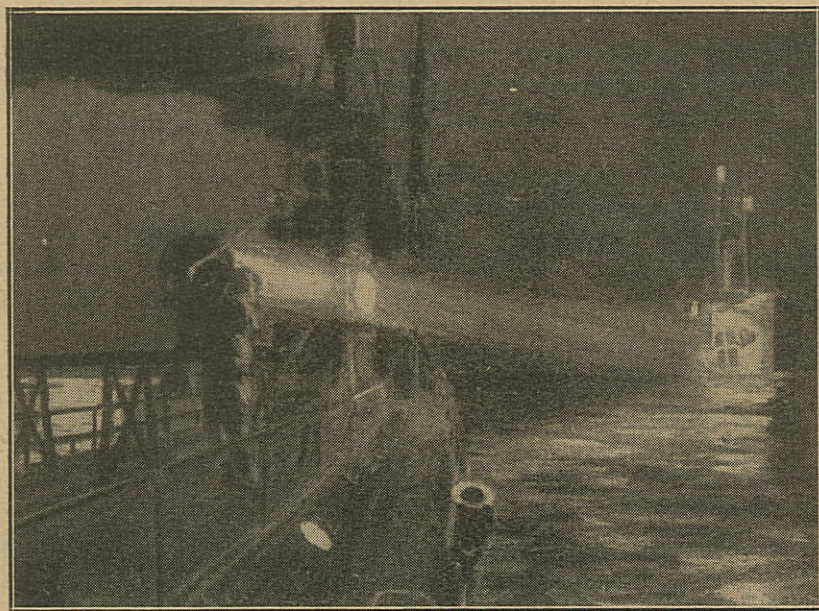
Telf. Øbro 4320.

36, Østerbrogade 36.

Leverandør til Forbrugsforeningen.

· UNDER DANNEBROG ·

Tegning af Kaptajn i Flaaden Eigil Riis-Carstensen.

En karakteristisk Episode under Neutralitetsvagten paa Havet.

Dansk Trykluft Kompagni A/S

Til. C. 1993. BERNSTORFFSGADE 21. Tigr.-Adr.: DATRYKO

DANSKE LUFTKOMPRESSORER

„BOYER“ - „LITTLE GIANT“

Nitte- og Mejselhamre — Boremaskiner

BOYER

Studenterforeningens Selskabslokaler

anbefaler sig til større og mindre Selskaber.

Spisning indtil 500 Kuverts. — Moderate Priser.

SV. A. JØRGENSEN (ny Indehaver). Telf. Central 10157.

PETERSEN & ALBECK

ILTFABRIKKEN

ENGHAVE BRYGGE B.

TELEFON: C. 4420

Alt til Autogen Svejsning og Skæring.

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ

OG LANDFORSVAR,

PANSERPLADER,

PROJEKTILER.

Bofors LUFTBEHOLDERE
TIL TORPEDOER M.M.

ALLE SLAGS

SMEDEGODS OG

STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

Ankere, Kæder, Tovværk, Staalwire
samt alle Skibsartikler.

Fh. John Forbæchs Eftf.

St. Annæplads 19-21.

Tlf. 235.

København K.

Sæbe- og Imprægneringsfabriken

„GARANTOL“

G. W. Jørgensen & Co.
Frederikssundsvej 288

Krystalsæber og grøn Sæbe, Imprægneringsmidlet „GARANTOL“
til Presenninger, Sejl, Telte etc. — Lev. til Orlogsværftet.

F. P. Busse,

Nørre Allé

Leverandør til Marineforeningen.

— Kaffe, Colonial etc. —

Telefon 11065.

H. Schrunder, Cigarfabrikant.

Gothersgade 17.

Telf. Byen 5407 x.

Privat Nora 4577 u.

S. L. Binder & Co. A/s

Lyngby Hovedgade 4. — Telefon Lyngby 11.

Udfører Vask og Reparering af Tæpper og Militærtøj.

Fabrikation af Tæpper.

Leverandør til og udfører Arbejder for Marinen.

Strömsnäs Jernvärks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Repræsentanter:

V. LÖWENER

VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELEF. C. 7885. TELEGR.-ADR.: STAALLOEWENER.

A/s Accumulator-Fabriken

Leverandør af alle Typer Accumulatorer.

Vesterbrogade 53 — København

Telefon: 2161 - 7961 - 7981, — Fabrik i Lyngby.

Leverandør til Marinen.

Brukskoncernens Försäljningsaktiebolag,

Fagersta 2.

Fagerstaverken — Dannemoraverken — Klosterverken

— Horndalsverken.

Rene Kulstofstaal med C. op til 1,40 %, specielt egnede til Haand-
vaabenfabrikation etc. Emner til Geværpiber.

Repræsentanter og Lager for Danmark:

M. J. Grønbech & Sønner.

Amaliegade 9 — København K.

Brødrene Henze, Bragesgade 8. L.

Telefon 30 02 - 30 45

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Dampskibsselskabet „Atalanta“

Malmøgade 3.

Telf. Central 1418.

Telf. Central 1418.

A R B O - B Ä H R & C O. A/s

VODROFFSVEJ 4 B.

TLF. 4600 & 4606.

Bedste Forbindstoffer. — — — Faas gennem Apotekerne.

Brug dansk Accumulatorsyre

Leveres i alle Styrkegrader fra:

A/s Dansk Svovlsyre & Superforfat-Fabrik

Vaaben - Sport og Fiskeriartikler. C. O. Tesch,

Kronprinsensgade 11

Telefon Byen 3586

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt.

Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.

Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.

Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit

m. m.

Rylander & Rudolphs

Fabriks A. Bol.

Generalagentur:

Nytorv 5, Köpenhamn.

Försälja torrelementer, telefon-
kel och dynamoborstar, lämpliga
för alla i marknaden förekom-
mande apparater och maskiner.
Begär offert.

J. J. Jensen,

Tømrermester.

Frederikssundsvej 194,

Telf. Bella 108.

Bogbinder

Michael Rasch

Nørrevold 12

Alle Mejeriprodukter.

1ste Klasses Varer.

E. Thørn, — Borgergade 144.

Telefon Palæ 695.

V. Maale,

Blomster- & Kransehandel

Telf. Øbro 4320

36, Østerbrogade 36

Leverandør til Forbrugsforeningen.

Willy Hoppe,

Blikkenslager & Aut. Gas- og
Vandmester.

Vesterbrogade 54.

Telf. 11,274.